

fortidens sjeler går over gulvene våre // en hemmelig forelskelse blir herregårdshistorie // brennende kull, kokende vann, dampende kommer toget // vi kan fortelle om den lille byen med de store kunstnerne // ullvarer skapes mellom hendene våre // det magiske berget gir et glimt inn i fortiden //midt i byen, midt i historien, Tatjana og hans kunst

//VEST-AGDER-MUSEET IKS ÅRSBERETNING 2011

Innhold	2
Innledning	3
Vest-Agder-museet IKS - formål og organisasjonsform	5
Administrasjon, personale og HMS	7
Utfordringer	11
Fellessatsninger og samarbeidsprosjekter	13
Arbeid i faggrupper	15
Faggruppe forskning	17
Faggruppe forvaltning	18
Faggruppe formidling	20
Nettverk, kurs og opplæring	21
Utstillingsprosjekter	25
Andre publikumstilbud	27
Prosjektmidler til ubemannede museer 2011	29
Digitale bilder i Agder (DBA)	31
Vest-Agder-museet Kristiansand	32
Vest-Agder-museet Gimle Gård	36
Vest-Agder-museet Setesdalsbanen	38
Vest-Agder-museet Sjølingstad Uldvarefabrik	40
Vest-Agder-museet Mandal	42
Vest-Agder-museet Lista	44
Vest-Agder-museet Flekkefjord	48
Økonomi	52
Revisors beretning	53
Regnskap	55
Noter til regnskapet	58

Forside: Roald Skibsrud deltok i museumsregattaen "Plastikk 2011" med sin Skipsplast Skipsmaster 15 fra 1964.

// INNLEDNING

2011 var et utfordrende år for Vest-Agder-museet. Bytte av direktør ga en lengre vakanseperiode frem til ny direktør tiltrådte 1. oktober 2011. I denne perioden var avdelingsleder Kristiansand, Agnete Kjellin, konstituert og sørget for at museets planer ble fulgt opp.

Til tross for trange økonomiske rammebetingelser har museets avdelinger vært synlige og aktive i sine nærmiljøer gjennom mange arrangementer, og det totale besøkstallet har økt betydelig. Dette er viktig for museets legitimitet i fylket.

Styret for Vest-Agder-museet vedtok i 2011 både overordnet formidlingsplan og forskningsplan for den samlede virksomheten. Fra før er strategiplan og plan for samlingsforvaltning vedtatt. Vedtakene i 2011 gjør at museet nå har de viktigste planverkene for det videre arbeidet på plass. Planene reflekterer St. meld. 49 «Framtidas museum» og føringene lagt der.

VAM er oppfordret av Kulturdepartementet og Vest-Agder fylkeskommune til å gjennomføre en organisasjonsevaluering for å se hvordan museet organisatorisk kan utvikles videre for å hente større gevinster ut av konsolideringen. Styret har vedtatt å gjennomføre evalueringen i 2012.

Årsberetningen 2011 for Vest-Agder-museet IKS gir en samlet oversikt over aktivitetene ved den enkelte avdeling og på tvers av avdelingene i faggruppearbeidet i året som gikk.

Kristiansand, 10.04.2012
John Olsen
Direktør

HIMMELEN OVER SØRLANDET

Velkommen til "Himmelen over Sørlandet" en utfordrende, interaktiv og unik utstilling om tro og religion i Christiansholm festning i Kristiansand!

Her vil du utfordres i å møte synspunkter som du kanskje ikke kjenner fra før, høre sterke historier og å forholde deg til et mangfold av meninger og stemmer.

Åpningstider:

13/3 – 30/6: hver torsdag og søndag kl. 12 – 17

1/7 – 20/8: mandag til torsdag kl. 11 – 17 og søndag kl. 12 – 17

21/8 – 30/9: hver torsdag og søndag kl. 12 – 17

I tillegg kan omvisninger for enkeltpersoner, grupper eller skoleklasser bestilles for alle ukedager mellom kl. 10 og 15 på tlf 38 10 26 90.

Priser: voksne over 21 år kr. 50,- honnør/student kr. 30,-

Obs! Billetten gjelder også for Vest-Agder-museet Kristiansand på Kongsgård!

Gruppeomvisninger mellom kl. 8 – 15: kr. 1.000

Gruppeomvisninger etter kl. 15: kr. 1.500

Gruppeomvisning/opplegg for skoleklasser: gratis

For mer informasjon se www.vestagdermuseet.no eller ring 38 10 26 90.

//Vi har historiefortelling i magen

VESTAGDERMUSEET

// VEST-AGDER-MUSEET IKS - FORMÅL OG ORGANISASJONSFORM

Virksomhet og lokalisering

Vest-Agder-museet IKS er et kulturhistorisk museum som består av sju museer lokalisert i Flekkefjord, Lista, Sjølingstad, Mandal, Kristiansand og Vennesla. Museets hovedadministrasjon ligger på Odderøya i Kristiansand. Museets oppgave er å sørge for å samle inn og bevare, dokumentere og formidle kulturhistorien i Vest-Agder.

Museet er organisert som et interkommunalt selskap. Deltakere i selskapet er Vest-Agder fylkeskommune og kommunene i Vest-Agder. Eierandel og deltakeransvar er fordelt slik: Vest-Agder fylkeskommune 50/100, Kristiansand kommune 20/100, og kommunene Flekkefjord, Farsund, Mandal og Vennesla 5/100 hver, og 1/100 hver på kommunene Sirdal, Kvinesdal, Lindesnes, Hægebostad, Audnedal, Lyngdal, Åseral, Marnardal, Søgne og Songdalen.

Representantskap

Representantskapet er Vest-Agder-museets høyeste myndighet, og de deltakende kommuner og fylkeskommunen utøver sin myndighet i selskapet gjennom dette. Representantskapets medlemmer og varamedlemmer velges for 4 år og følger den kommunale valgperioden. Det kan foretas nyvalg i perioden. Representantskapet består av 16 medlemmer, 1 medlem fra hver deltakerkommune, og har blitt ledet av Thore Westermoen. Representantskapsmøtene ble avholdt 20. januar og 25. mai 2011.

Styre

Vest-Agder-museet IKS har et styre på 9 medlemmer med personlige varamedlemmer. 7 velges av representantskapet, og 2 velges av de ansatte. Valgperioden er 4 år, tilsvarende den kommunale valgperioden.

Styremedlemmer

Terje Damman – Styreleder
Åse Marie Bue – Nestleder
Berit Eide Johnsen
Harald Sodal
Tore K. Haus
Tobias Oftedal
Aslak Wegge
Agnete Kjellin – Ansattrepresentant
Inge Eikeland – Ansattrepresentant

Personlig varamedlemmer

Anne Ma Timenes
Eva Tove Fuglestveit
Erik Müller
Bjørn Danielsen
Jan Seland
Antje Dahlgren
Kathrine Berge Brekken
Nils Magne Håkegård
Thorunn Lunde

Det har vært avholdt 10 styremøter i 2011. Styret har behandlet 48 saker i løpet av året. Setesdalsbanen, Vest-Agder-museets etablering på Odderøya, felles konserveringsverksted i samarbeid med Sørlandets Kunstmuseum (SKMU), planer for Andorsengården i Mandal og godkjenning av forskningsplan og formidlingsplan er saker som har vært bredt behandlet i styret i året som har gått.

// ADMINISTRASJON, PERSONALE OG HMS

Ansatte

Museet hadde i 2011 totalt 42,5 årsverk. Tallet inkluderer fast ansatte, ansatte i midlertidige stillinger og personer i praksisplasser fra NAV. Sesongarbeidere og timelønne er ikke medregnet i tallet og utgjør et betydelig antall personer som leies inn spesielt i høysesongen for å arbeide som omvisere, butikk- og kafé-medarbeidere. Direktør Marianne L. Nielsen fratrådte sin stilling 28.02.2011 og Agnete Kjellin ble konstituert i stillingen inntil ny direktør, John Olsen, tiltrådte 01.10.2011.

Vest-Agder-museet tilstreber å være en inkluderende organisasjon preget av mangfold. Ansatte med forskjellig kulturell, faglig og aldersmessig bakgrunn sikrer bredde i den faglige tilnærmingen og skaper rom for mangfold i museumsdriften. Museet er IA-bedrift (inkluderende arbeidsliv).

Venneforeninger/frivillige

Flere av avdelingene i Vest-Agder-museet har venneforeninger som bidrar betydelig med sin frivillige innsats til deler av driften ved avdelingene.

Arbeid i administrasjonen

Museumstjenesten som tidligere har vært oppfattet å være en del av administrasjonen, rapporterer i denne årsmeldingen under faggruppe formidling. Administrasjonen består da med andre ord primært av direktør, administrasjonssjef og regnskapsfører. I perioden har administrasjonen også hatt inne en person i praksisplass fra NAV knyttet til regnskap.

Administrasjonen bistår avdelingene i forhold til spørsmål knyttet til budsjett, regnskap og personalsaker. Da museet i store deler av 2011 har vært uten fast direktør (avd. leder Kristiansand konstituert frem til 1. oktober 2011), har den øvrige administrasjonen også måttet løse en del oppgaver som normalt ikke ville ha ligget til deres arbeidsfelt.

Av større saker har administrasjonen arbeidet med opphevelsen av konsolideringen med Hestmanden og avtaler med tanke på konsolidering med Kristiansand kanonmuseum, Møvik fort. Administrasjonen har videre brukt mye tid på forholdene ved Setesdalsbanen. På slutten av året har administrasjonen også brukt mye tid på oppgaver knyttet til felles konserveringsverksted for VAM og SKMU og oppgaver knyttet til etableringen av Nasjonal museumshavn.

Likestilling

Museet har som mål å være en arbeidsplass der det råder likestilling mellom kvinner og menn. Ved utgangen av 2011 hadde museet 42 ansatte hvorav 21 var kvinner og 21 var menn. VAMs styre besto i 2011 av 9 medlemmer; 3 kvinner og 6 menn. Bestemmelsene i Lov om interkommunale selskaper mht. representasjon av begge kjønn i styret vil legge føringer ved valg av nye styremedlemmer i 2012.

Kompetanseheving

Kompetansen og kunnskapen til den enkelte ansatte er et viktig aktivum i museets daglige virksomhet. Det satses bevisst på å videreutvikle både den formelle og den uformelle delen av de ansattes kompetanse. To ansatte i ververiet på Sjølingstad Uldvarefabrik fullførte i 2011 fagproven.

En av konservatorene ved museet var deltidsstudent ved Universitetet i Agder våren 2011 i historiefaget *Europa og Norge ca. 1750 - 1900*, i forbindelse med utvikling av formidlingsopplegg knyttet til Den industrielle revolusjon. Ved Setesdalsbanen har det gjennom året pågått en erfaringsoverføring der sist ansatte mekaniker har fått opplæring i vedlikehold av damplokomotiv. En konservator har i 2011 vært delvis fristilt fra sin stilling for å jobbe med en PhD-avhandling om profesjonsetikk. Målet er at museet skal opparbeide seg fagkompetanse innen dokumentasjon og formidling av tabubelagte eller sensible emner, som er et prioritert arbeidsområde.

Studietur til København

Vest-Agder-museet arrangerer annethvert år en felles studietur for alle ansatte. I 2011 gikk turen til København i perioden 27. - 29. april. Programmet var delvis faggruppebasert, delvis felles. Museer som ble besøkt var Københavns Museum og utstillinga *At blive københavnner* om identiteter i storbyen, Bevaringsavdelingen til Nationalmuseet, Arbejdernuseet, Design Museum Danmark, Teknisk Museum og Louisiana. Studieturer er viktige for museet, både for faglig utbytte og for å bygge organisasjonen sammen.

Organisasjonsutvikling

Fem år er gått siden Vest-Agder-museet IKS ble etablert som en konsolidert enhet. Byggingen av en felles organisasjonskultur har vært viktig i denne perioden. Et virkemiddel i denne forbindelse er og har også i 2011 vært å arrangere felles samlinger for alle ansatte. Disse samlingene virker som lim i organisasjonen og setter fokus på felles mål, strategi og prosedyrer. I 2011 ble det avholdt to slike samlinger, en på Odderøya i mars og en på Gimle Gård i oktober. Å arbeide videre for å øke organisasjonens evne til å gjennomføre aktiviteter, løse problemer og nå sine mål vil være en kontinuerlig prosess, der organisasjonsgjennomgangen i 2012 vil spille en viktig rolle.

Helse, miljø og sikkerhet

Arbeidsmiljøet og den generelle trivselen blant de ansatte ved museet som helhet oppfattes å være god. Imidlertid har det ved avdeling Setesdalsbanen vært arbeidsmiljøutfordringer som påpekt i tilsynsrapport fra Arbeidstilsynet datert 12.11.2010. Det har over tid blitt satt inn mye ressurser på å forbedre arbeidsmiljøet ved avdelingen, uten at dette har ført fram.

Det ble i 2011 registrert en arbeidsulykke på VAM Setesdalsbanen der avdelingsleder falt ned og skadet seg under arbeid på verkstedet.

Fravær

Det totale sykefraværet i 2011 har ligget på 4,6 %. Dette er noe lavere enn fraværet i 2010 og ligger godt innenfor målet om ikke å overskride 6,2 % sykefravær som er definert i museets handlingsplan som IA-bedrift. IA-avtalens overordnede mål er å forebygge og redusere sykefravær, styrke jobbnærværet og bedre arbeidsmiljøet, samt hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet, hvilket gjenspeiles i museets handlingsplans delmål.

Arbeidsmiljøutvalg

Arbeidsmiljøutvalget har i 2011 bestått av følgende medlemmer:

Nils Magne Håkegård, hovedverneombud/ansattes representant og leder av AMU, Judith S. Nilsen, ansattes representant, Morten Westvik, arbeidsgiverrepresentant og Agnete Kjellin, arbeidsgiverrepresentant. Ledelsen av AMU skal gå på omgang mellom arbeidstakersiden og arbeidsgiversiden, og arbeidsgiversiden overtok lederansvaret fra årsskiftet 2011/2012.

Det har vært avholdt tre møter i AMU i 2011 og blant annet følgende saker har vært behandlet:

- Oppfølging av tilsynsbesøk fra Arbeidstilsynet høsten 2010
- Godkjenning av retningslinjer for konfliktløsning, system for avvikshåndtering, varslingsrutiner for ansatte og prosedyre ved endring og omstilling
- Bedriftshelsetjeneste

Påvirkning av det ytre miljø

Vest-Agder-museets virksomhet påvirker ikke det ytre miljø.

Statistikk på besøkstall ved avdelingene

Avdeling	2008	2009	2010	2011
Kristiansand	28 094	23 098	19 832	29 740
Odderøya Open				600
Gimle Gård	2 923	3 076	3 125	stengt
Setesdalsbanen	20 430	21 980	12 104	19 249
Mandal (inkl. Vigeland Hus)	3 516	4 189	4 286	4 686
Sjølingstad	5 893	6 313	8 301	7 164
Lista	6 737	11 884	15 263	16 813
Flekkefjord	7 906	7 390	8 902	7 616
Totalt	75 489	77 930	71 813	85 868

Tallene viser at 2011 har vært et rekordår for Vest-Agder-museet samlet. Den store økningen i besøk i forhold til de tre foregående årene skyldes i hovedsak en økning ved VAM Kristiansand. Økningen var et resultat av flere ordinære besøkende, og at Kristiansand var gjestehavn for nesten dobbelt så mange cruiseskip som året før. Lista fortsetter den fine utviklingen avdelingen har hatt etter etableringen av det nye formidlingsbygget på Nordberg i 2009. Avdelingen har hatt større aktivitet i høst på grunn av ansettelse av museumsformidler etter sommeren 2011.

Besøkstall for museets utstillinger ute i byrommet eller på vandring til andre institusjoner er ikke tatt med i oversikten.

// UTFORDRINGER

Bygningsvern

Vest-Agder-museet forvalter rundt 90 antikvariske bygninger. Disse bygningene utgjør en viktig del av Vest-Agders bygningshistorie. Ansvar for antikvariske bygninger er krevende både økonomisk og arbeidsmessig. Vest-Agder-museet har de siste årene ikke hatt tilstrekkelig mulighet innenfor sine økonomiske rammer til å følge opp vedlikeholdsbehovet. Kun enkelt, overfladisk vedlikehold på noen av bygningene har blitt utført. Vedlikeholdsetterslepet er stort og voksende, og det kan nevnes at ved Vest-Agder-museet Kristiansand er taket på en av bygningene for tredje året dekket med presenning. Større tiltak bør settes inn i forhold til vedlikehold for å unngå ytterligere forfall på bygningsmassen.

Konsolidering

Stiftelsen Hestmanden gjorde i 2010 vedtak om å gå ut av konsolideringen med VAM og i stedet inngå en avtale med Stiftelsen Arkivet. VAM tok denne avgjørelsen til etterretning og forutsatte at Kulturdepartementet var kjent med avgjørelsen. Opphevelsen av konsolideringen ga VAM noen større økonomiske utfordringer knyttet til forpliktelser i forhold til ansatt personell. Utfordringene ble løst gjennom interne kutt og omdisponeringer, men har bidratt til at VAM i dag har et tilnærmet ikke-eksisterende handlingsrom når det gjelder økonomi. VAM er bedt om å utrede hvordan Hestmanden kan innlemmes i VAM igjen. Denne utredningen vil bli utført som del av en større organisasjonsgjennomgang i 2012.

Setesdalsbanen

VAM har siden konsolideringen opplevd store arbeidsmiljøutfordringer knyttet til avdeling Setesdalsbanen. Utfordringene har røtter tilbake til tiden før konsolideringen. Arbeidstilsynet har også påpekt disse utfordringene i sin tilsynsrapport og vist til at den negative påvirkningen til en viss grad ligger utenfor museets kontroll. Med dette som bakgrunn så ikke styret i VAM noen annen løsning enn pr. 31.12.11 å si opp konsolideringen med Stiftelsen Setesdalsbanen med virkning fra 01.01.13. I oppsigelsestiden forsøkes framforhandlet en varig, stabil avtale om videre drift av Setesdalsbanen.

// FELLESSATSNINGER OG SAMARBEIDSPROSJEKTER

Odderøya

I juni 2011 fattet Kristiansand kommune og Vest-Agder fylkeskommune likelydende politiske vedtak, som bekreftet ny museumsetablering – og på sikt flytting – av dagens friluftsmuseum til Odderøya. I vedtaket ligger inne en framdriftsplan som museet vil følge opp.

Som ledd i dette arbeidet ble det i 2011 startet en utredning av et felles konserveringsverksted for VAM og Sørlandets Kunstmuseum på Odderøya. Utredningen er en videreføring av tidligere arbeid fra 2009. Arbeidet vil foregå i to trinn: Trinn 1 er en midlertidig løsning i VAMs administrasjonsbygg, trinn 2 er en større og permanent løsning i nybygg, alternativt i en ombygd eksisterende bygningsmasse. Arbeidet videreføres i 2012.

Første steg i museumsutviklingen på Odderøya er etablering av museumshavn. Parallelt med dette arbeider Vest-Agder fylkeskommune med pilotprosjektet Nasjonal museumshavn som omfatter flere besøkssteder i regionen, blant annet VAMs museumshavn i Nodeviga, Kristiansand. VAM har etablert et godt samarbeid med flere aktører og har i 2011 startet planleggingen av aktiviteter sommeren 2012, samt den videre etableringen fra og med 2013.

BRUDD – vanskelige historier på museet

Brudd betegner arbeid med vanskelige, ubehagelige, ukjente, kritiske, tabubelagte, marginale og kontroversielle temaer – problemstillinger som bryter med vante forestillinger om hva museer beskjeftiger seg med. I 2011 ble Vest-Agder-museet og fem andre museer i Norge invitert av Norsk kulturråd til å utgjøre ei gruppe som skal arbeide spesielt med *Brudd*-relaterte problemstillinger. Gruppen har fått navnet *Nye Brudd*. Vest-Agder-museet har deltatt i arbeidet med å lage et grunnlagsnotat og utforme en strategi for *Nye Brudd*. Internt har museet dannet ei arbeidsgruppe som skal arbeide med å implementere *Brudd*-tankegangen i prosjekter og arbeidsmåter. Gruppen har medlemmer fra alle faggrupper og avdelinger.

Agderseminaret 2011 i regi av Forskernettverk Agder, der også VAM er med, var viet historieformidling som har bakgrunn i vonde og konfliktfylte hendelser. Seminaret hadde tittelen *Den vanskelige historien – erindring og glemsel* og handlet om krigsminner og okkupasjonshistorie i Norge og i andre land, og om vanskelige tema knyttet til enkeltgrupper og til lokalsamfunnets historie.

Ikke bare plast

Vest-Agder-museets store, tverrfaglige og avdelingsovergripende prosjekt, *Ikke bare plast*, setter fokus på hvilken betydning plastbåten har hatt for landsdelen – i arbeid og fritid, for industri, innovasjon og design. Prosjektet startet i 2010, og flere milepæler ble nådd i 2011.

Vest-Agder-museet arrangerte for første gang i Norge regatta for klassiske lystbåter i plast fra perioden 1955-1975. Arrangementet var lagt til Gjestehavna/Camilla Collettparken i Kristiansand og var samlokalisert med Den store museumsdagen. Regattaen, *Plastikk 2011*, fikk svært god publisitet i diverse medier, nasjonalt og lokalt og markerte Vest-Agder-museet som en referanseinstitusjon for plastbåthistorie. Videre laget museet en flytende båtutstilling i Nodeviga sommeren 2011, der vi tilbød subsidiert båt plass for privatpersoner med veteranbåt i plast. Også Vest-Agder-museet Sjølingstad Uldvarefabrik har laget sin innfallsvinkel til temaet gjennom prosjektet *Strikk en båt*: En gammel plastbåt skal svøpes inn i små strikkelapper, levert av strikkere i og utenfor museet.

VAM har videre drevet innsamling i forhold til temaet. I 2011 ble det anskaffet to båter til prosjektet. Museet opparbeider seg nå kompetanse på restaurering og vedlikehold av slike båter. Prosjektet har også vært utgangspunkt for forskning. Museets årbok 2011, *Plastic – historier om plastbåten*, var viet temaet. I den forbindelse er det opprettet kontakt med nøkkelpersoner innen plastbåtkonstruksjon- og produksjon. Det ble gjennomført intervjuer og relevant brosjyremateriale ble digitalisert.

Industrihistorie

Vest-Agder-museet er med i nasjonalt nettverk for teknologi- og industrihistorie og nasjonalt nettverk for arbeiderkultur og arbeidslivshistorie. Museet deltok i 2011 på en nettverkssamling. De to nettverkene avholder vanligvis felles nettverksmøter som går over to dager. Et resultat av dette nettverksarbeidet er at VAM i 2011 begynte å levere innhold til nettstedet industrimuseum.no, utarbeidet av nasjonalt nettverk for teknologi- og industrihistorie. Dette er en nettportal som inneholder stoff om norsk industrihistorie, bransjer, bedrifter, personer med mer.

Som følge av konkursen ved Hunsfos Fabrikker høsten 2011 og mulig nedleggelse av produksjonen, ble det igangsatt kartlegging med hensyn til hva samarbeidsgruppa *Industridokumentasjon i Vest-Agder* kunne få til. Gruppa har hatt representanter fra fylkeskommunen, VAM, Statsarkivet og Bredalsholmen Dokk og Fartøyvernsenter. Det ble foretatt en befaring i fabrikklokalene på Hunsfos da det var klart at det ikke ville bli oppstart med nye eiere, og VAM fikk i oppdrag av fylkeskonservatoren å foreta en dokumentasjon av anlegget slik det framsto da produksjonen opphørte. Dokumentasjonen skal ende opp i en rapport som skal ferdigstilles våren 2012.

Nasjonale nettverk

Museets ulike avdelinger deltar i formelle og uformelle nettverk på nasjonalt plan. Vest-Agder-museet har en svært bred tematisk- og samlingsmessig portefølje; vi har derfor sett det som nødvendig å delta i en rekke nasjonale nettverk. Deltakelse i slike ABM-nettverk er en oppfølging av den museumsfaglige delen av museumsreformen. Vest-Agder-museet deltar i følgende nasjonale nettverk:

Nettverk

Arbeiderkultur og arbeidslivshistorie
Bergkunst
Byggnettverket
Herregårdshistorie
Kystkultur
Magasin og bevaring
Teknologi og industrihistorie
Fotografi (ABM-nettverk)

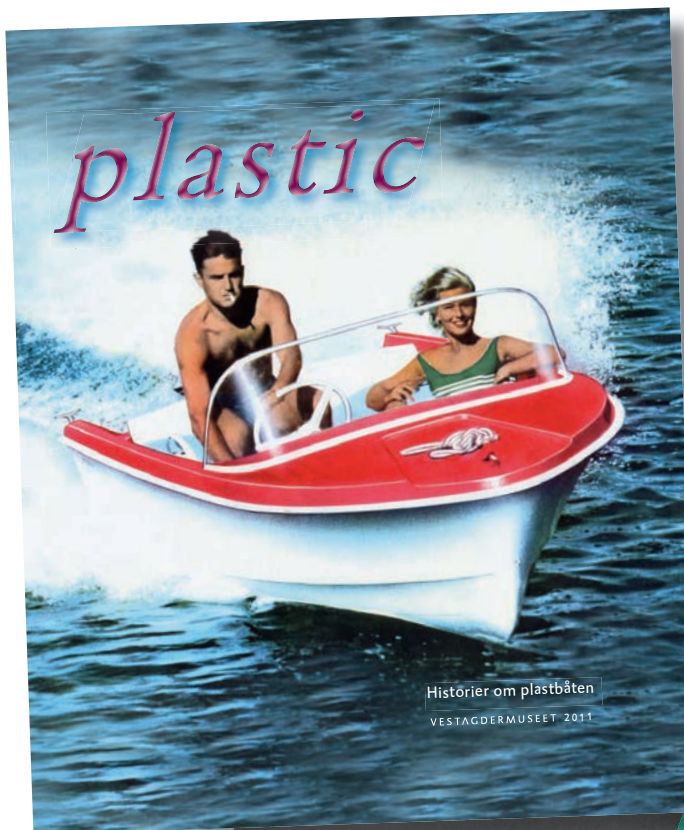
Ansvarlig

Konservator Thorunn Lunde (VAM Setesdalsbanen)
Avd.leder/konservator Inge Eikeland (VAM Lista)
Driftsleder Nils Magne Håkegård (VAM Kristiansand)
Konservator Elin L. Pettersen (VAM Kristiansand)
Avd.leder/konservator Arild Johannessen (VAM Flekkefjord)
Konservator NKF-N Simon Mawdsley (VAM Kristiansand)
Konservator Thorunn Lunde (VAM Setesdalsbanen)
Konservator NMF Kirsten K. B. Nøklebye (VAM Kristiansand)

// ARBEID I FAGGRUPPER

Vest-Agder-museet har organisert det faglige arbeidet på tvers av avdelingene i tre faggrupper: forskning, forvaltning og formidling, i tråd med inndelinga i St.meld. 49 *Framtidas museum*. Forningsaspektet ligger som et underliggende premiss for faggruppearbeidet.

I 2011 ble de tre faggruppeliderne innlemmet i museets ledergruppe, for derigjennom å styrke det faglige arbeidet og kommunikasjonsflyten i organisasjonen. Faggruppene hadde i 2011 ingen egen økonomi, men fungerte mer som arbeidsgrupper, initiativtakere og utredere med rådgivningsfunksjon overfor ledergruppa. Faggruppene sammensetning, funksjon, mandat og myndighet er under stadig utprøving og evaluering. Faggruppene har to fellesmøter i løpet av året. I tillegg har ulike arbeidsgrupper/undergrupper møter og kontakt etter behov.

plastic

Historier om plastbåten
VESTAGDERMUSEET 2011

«Vi har hatt vår 13' Herwa De Luxe siden februar 1959, og den er på vann 4 måneder i året. I løpet av de sesongene vi har hatt anledning til å bruke båten, har den på alle måter innfridd de forventninger vi hadde stilt til den. Den har vist seg usedvanlig sjodyktig og tar selv krappsjø bedre enn noen annen båt jeg har hatt anledning til å prøve senere.»

Dr. O. G., Sandefjord

Kin fiktive utøyma Plastic till den viktigaste båtbooken på mycket, mycket länge. *Klassiska båtar*

Nostalgiisk bitar.
Solid og artig om nær historie. *Ferdelandsvannet*

// FAGGRUPPE FORSKNING

Faggruppeleder: Konservator NMF Kathrin Pabst

Faggruppe forskning besto i 2011 av 11 medlemmer, derav syv konservatorer, formidlingsleder, to pedagoger og designer. Det ble holdt to større møter i 2011, i tillegg ble det jobbet i mindre prosjektgrupper med forskjellige tema og opplegg.

Museets forskningsplan ble vedtatt av styret i desember 2011. Museet har i løpet av det siste året fått en tydelig og mer målrettet profil i forskningsarbeidet, både gjennom organisasjonsmessige grep og konkrete tiltak. Av større aktiviteter kan nevnes arbeidet med årboka 2011, arbeid med søknader, forberedelse av en foredragsrekke og deltagelse i Forskernettverk Agder.

Årboka 2011

Årbokas tema var knyttet til museets store satsing på plastbåt og plastbåtindustri. I *Plastic – historier om plastbåten* har vi samlet åtte artikler om båter og båtliv på Sørlandet, med vekt på plastbåtproducentenes storhetstid fra slutten av 1950-åra til midten av 1980-tallet. Seks av artiklene ble skrevet av faggruppens medlemmer, i tillegg kom to eksterne forfattere. Førsteopplaget av *Plastic* fikk gode anmeldelser og ble utsolgt i løpet av noen få uker.

Liv Ramskjær:	Fri for vedlikehold. Nye plastmaterialer revolusjonerer båtproduksjonen
Kathrin Pabst:	Herbert Waarum, plastbåtens far
Per Grimsgaard:	Selco og Fjord Plast – to eksporteventyr
Thorunn Lunde:	Plasten i Høllen
Ingrid Juell Moe:	Kricamara Jalokijo
Thor Gunnar Hansen:	Fjord diplomat og ”Polly Ester”. Tidlige plastbåter fra Mandal.
Inge Eikeland:	Troll-bilens far og Lista Plast
Arild Johannessen:	En gigant som havareerte

Andre publikasjoner

Museets ansatte har vært ansvarlige for eller delaktige i utgivelsen av flere publikasjoner i 2011:

Johnsen, B. E., & Pabst, K.: *Formidling: bruk og misbruk av historie: Agderseminaret 2010.*

Pabst, K.: *Titti Arenfeldt Omdal (1896-1982): ”Jeg har vært gift med Gimle”: om livet på herregården Gimle på 1900-tallet. Vest-Agder-museet.*

Himmelen over Sørlandet

Også religionsutstillingen *Himmelen over Sørlandet* var et forskningsprosjekt. Tre av faggruppens medlemmer sto sentrale her, og målsettingen var å studere og evaluere moralske utfordringer museumsansatte kan møte når de vil samle inn og gjengi sterke personlige beretninger i en utstilling om et sensibelt tema. Utstillingsprosjektet var feltstudien i en PhD-avhandling og blir fortsatt evaluert. Ellers ble det laget to publikasjoner knyttet til *Himmelen over Sørlandet*, en utstillingskatalog og en samling av de personlige beretningene som ble samlet inn.

Forskernettverk Agder

Vest-Agder-museet er en av fire institusjoner som er med i Forskernettverk Agder. Forskernettverket arrangerer det årlige Agderseminaret og en til to halvdagsseminarer. Høsten 2011 ble VAMs prosjekt *Ikke bare plast* presentert for nettverket.

// FAGGRUPPE FORVALTNING

Faggrupeleder: Konservator og avdelingsleder Lista Inge Eikeland

Faggruppe for forvaltning skal samordne og kvalitetssikre arbeidet knyttet til museets samlinger, bygninger og teknisk-industrielle kulturminner. Faggruppa skal bidra til økt forståelse for det museumsfaglige – og gjøre det enda mer interessant for de ansatte å jobbe ved museet. Museet har vedtatt en samlingsforvaltningsplan og en fotobevaringsplan som er styrende for arbeidet i faggruppa. I tillegg arbeides det med en innsamlingsplan.

Etter sammenslåing av de to faggruppene for drift og samlingsforvaltning har faggruppe for forvaltning i 2011 bestått av 27 medlemmer, inkludert leder. Blant medlemmene finner man renholder, konservatorer, håndverkere, registratorer, operatører og mekanikere.

Faggruppa har tre undergrupper:

- Bygningsvern (syv ansatte): Gruppa ledes av håndverker Nils Magne Håkegård
- Magasin og gjenstander (ni ansatte): Gruppa ledes av konservator Simon Mawdsley
- Teknisk-industrielle kulturminner (tolv ansatte): Gruppa ledes av konservator Thorunn Lunde

Det ble holdt ett stort møte i 2011. Møtet var på Nordberg Fort og ei nesten fulltallig faggruppe var til stede. Her ble det orientert om arbeidet i faggruppa, og de ulike undergruppene hadde separate møter.

Kompetanseheving

Målet er at faggruppa årlig skal avholde interne kurs om aktuelle tema. På grunn av manglende kapasitet har dette ikke vært gjennomført i 2011. Flere av medlemmene har deltatt på ulike nasjonale nettverks- og fagsamlinger, blant annet byggnettverksmøter og fotobevaringssamlinger.

Innsamling og avhending

På grunn av manglende magasinkapasitet har det vært inntaksstopp for gjenstander de siste årene. Inntil det er utarbeidet en innsamlingsplan for museet praktiseres inntaksstopp fortsatt. Uansett inntaksstopp har museet tatt i mot enkeltgjenstander som vi vurderer å ha særlig høy kulturhistorisk verdi.

Registrering og dokumentasjon

Registreringsverktøyet Primus er installert på alle avdelinger, men det er stor variasjon i hvor mye Primus blir brukt. Det har fra faggruppehold ikke vært ressurser til å følge opp registreringsarbeidet ved de ulike avdelingene. Arbeidet med digitalisering av museets store billedsamling har fortsatt i 2011. Også på feltet industridokumentasjon har det vært økt aktivitet i 2011 (se tidligere avsnitt om Industrihistorie).

Bevaring

Store ressurser fra faggruppa har blitt lagt ned i brannsikringen av Gimle Gård i Kristiansand. Dette har blitt et prosjekt som er blitt lagt merke til nasjonalt, og som vil danne mal for framtidig brannsikring av verneverdige bygg i Norge. Gimle har nå det mest moderne og sikre detektorsystem med vanntåkeslukking som er tilgjengelig. Våre håndverkere har ellers drevet løpende vedlikehold av museets bygningsmasse i den grad de økonomiske rammene har tillatt det. Det er utført tilstandsvurdering av det meste av bygningsmassen.

Faggruppa har også vært delaktig i museets felles prosjekt *Ikke bare plast*.

Gjenstandskonservator har fortløpende bidratt med råd og veiledning rundt om i avdelingene i forhold til nedpakking av gjenstander i forbindelse med registrering i Primus.

Utfordringer

Et stort antall faggruppedlemmer gjør det vanskelig å samles ofte, og mange medlemmer er knyttet til faste arbeidsoppgaver på avdelingene. Det er dessuten stor variasjon i fagområder. Lite tid for faggrupeleder og undergrupeledere til å arbeide på tvers har preget året.

// FAGGRUPPE FORMIDLING

Faggruppeleder: Konservator NMF og formidlingsansvarlig Gunhild Aaby
(Vikar: Judith S. Nilsen fram til 15. april 2011)

Faggruppe formidling besto i 2011 av 15 medlemmer fra alle avdelinger. Medlemmene har ulike funksjoner i museet; avdelingsledere og konservatorer, museumspedagoger, formidlere og designer, skrankepersonell og merkantilt personale.

Det er etablert tre arbeidsgrupper med ansvar for hvert sitt felt:

- Pedagogisk virksomhet og innhold i sesongtilbud
- Digital formidling og kommunikasjon
- Markedsføring, profilering og sponsing

I tillegg finnes arbeidsgrupper for prosjekter, slik som *Den store museumsdagen* og ulike utstillinger. I 2011 ble museets fellestjeneste, som er lokalisert sammen med administrasjonen på Odderøya, organisasjonsmessig plassert under faggruppe for formidling. Arbeidslederansvaret for fellestjenesten ble overført til faggruppeleder. Foruten formidlingsansvarlig består fellestjenesten av designer og museumsrådgiver med et spesielt ansvar for ubemannede museer. Regional museumsformidler i Lindesnes-regionen med kontorplass i Åseral, sorterer også faglig under formidlingsansvarlig. Dette er et treårig prosjekt med formål å styrke formidlinga i regionen.

Museets formidlingsplan ble vedtatt av styret i desember 2011. Sentralt i planen står strategier for økt tilgjengelighet, arbeid med nye formidlingsformer, digital formidling, kobling til forskning og forvaltning og vektlegging av en aktiv samfunnsrolle.

// NETTVERK, KURS OG OPPLÆRING

Museumsformidlernetteret i Agder

Museumsformidlere i Aust- og Vest-Agder har siden 1998/99 utviklet et forum for faglig diskusjon og inspirasjon. I 2011 arrangerte forumet for første gang *Museumspedagogisk fagdag Agder*. Arrangementet samlet 23 deltakere fra 11 museer. Det ble holdt 12 korte innlegg, som i hovedsak presenterte formidlingsopplegg ved museene. Vest-Agder-museet var vertskap for fagdagen, som ble holdt i administrasjonens lokaler på Odderøya.

Museumsformidlernetteret står også bak museenes felles stand under Sørlandsk lærerstevne. I år deltok VAM sammen med Sørlandets Kunstmuseum, Agder naturmuseum og Aust-Agder kulturhistoriske senter. Også de ubemannede museene i Vest-Agders tilbud til skolene ble profilert på den felles standen.

Arena Usus

Arena Usus er et klyngenettverk for bedrifter innen reiseliv, opplevelse- og kulturnæringen på Sørlandet. Arena Usus har et dedikert fokus på gjenkjøp og verdien av eksisterende kunder. Klynga koordineres av landsdelsselskapet Visit Sørlandet i samarbeid med Agderforskning. Vest-Agder-museet ble opptatt som medlem i klynga i oktober 2011. Nettverket teller nå 47 medlemsbedrifter fra hele Sørlandet. Foruten nettverksbygging bidrar Arena Usus med å øke bedriftenes innovasjonskraft, verdiskaping og konkurransevne gjennom ulike kurs og arbeidsseminar innen for eksempel digital synlighet, CRM (Customer Relationship Management), publikumsundersøkelser og gjestebehandling.

Kurs og intern opplæring

Arbeidsseminar for verkstedsaktiviteter (Sjølingstad Uldvarefabrik, 13. mars 2011):

Som et ledd i satsningen på *Barnas museum* – aktivitetsbaserte opplevelser i Vest-Agder-museet – holdt vi et kurs for ansatte der vi gjennomgikk ulike verkstedsaktiviteter til bruk i sesongen.

Kurs for sommeransatte på Sjølingstad Uldvarefabrik (20. og 27. juni):

Etter ønske fra de ubemannede museene, representert blant annet ved Vest-Agder Museumslag, ble det i år holdt to kurs for sommeransatte i regi av Vest-Agder-museet. Det ene kurset var kun for VAMs ansatte, mens det andre var åpent for deltakere fra alle museer i Vest-Agder. Totalt hadde vi nærmere 50 deltakere på kurs i serviceholdninger, omviserteknikk, førstehjelp og praktiske aktiviteter til bruk i *Barnas museum*.

Fellestjenester

Vest-Agder-museet har bygd opp et lager for utlån av utstillings- og formidlingsutstyr til museer og kommuner i Vest-Agder. Utstyrsbanken har i 2011 blitt systematisert og supplert gjennom samling av utstillingsutstyr som ikke er i bruk ved avdelingene. Nytt av året er VAMs utskriftstjeneste. Vi har etablert et produksjonsverksted på Odderøya med en storformatskriver som kan trykke for eksempel duk til roll-ups, fotoutskrifter, plakater og hengende bannere. Tjenesten tilbys alle museer i Vest-Agder til reduserte priser.

Skoletjenester

Vest-Agder-museet i Den kulturelle skolesekken (DKS)

Vest-Agder-museet er en sentral samarbeidspartner for den fylkeskommunale kulturelle skolesekken på kulturarvfeltet. Mye av arbeidet med planlegging av museets tilbud skjer i faggruppas arbeidsgruppe for pedagogisk virksomhet. Formidlingsansvarlig er koordinator for alle tilbud fra VAM til fylkets DKS. Ansvar for tilbudene i de lokale, kommunale kulturelle skolesekkene ligger til den enkelte avdeling. Tilbudene er organisert som turneer på skolene og som besøk på institusjonene.

Besøk ved Vest-Agder-museet

- *Kanonbra* på Grønnes (Vest-Agder-museet Flekkefjord), 1.-3. trinn fra Kvinesdal
- *Hva er et museum?* (Vest-Agder-museet Flekkefjord), 1.-3. trinn i Flekkefjord
- *Plantefarging Agder rundt* (Vest-Agder-museet Kristiansand og Kulturtorvet Lindesnes – gjennomført av personale ved VAM Sjølingstad Uldvarefabrik), 3. trinn fra Kristiansand og Lindesnes
- *Vigeland's trær* (Vest-Agder-museet Mandal; Vigeland Hus), 3. trinn fra Mandal
- *Bronsealderen på Lista* (Vest-Agder-museet Lista), 4. trinn fra Flekkefjord, Kvinesdal, Lyngdal, Hægebostad, Audnedal, Sirdal og Farsund
- *Fremmed sus i serken* (Vest-Agder-museet Mandal), 6. trinn i Mandal
- *Industrialisering og tekniske kulturminner i Vest-Agder* (Vest-Agder-museet Sjølingstad Uldvarefabrik), 8. trinn fra Audnedal, Lindesnes, Lyngdal, Mandal og Søgne
- *Setesdalsbanen* (Vest-Agder-museet Setesdalsbanen), 8. trinn fra Vennessla, Songdalen og Kristiansand

Skoleturneer

- *Feber og fellesskap* (Vest-Agder-museet Flekkefjord), 5.-6. trinn i Kvinesdal, Sirdal, Audnedal, Hægebostad og Marnardal
- *Hold dampen oppe* (Vest-Agder-museet Setesdalsbanen), 8. trinn i Flekkefjord, Kristiansand og Vennessla
- *Min kropp, min sannhet* (Vest-Agder-museet Sjølingstad Uldvarefabrik), skoleturné i videregående skole til Kvinesdal, Lyngdal, Audnedal, Mandal og Kristiansand. Dette prosjektet ble ansett for å være så interessant i nasjonal sammenheng at Vest-Agder-museet ble invitert til å holde foredrag på Norsk kulturråds årlige inspirasjonsseminar om Den kulturelle skolesekken i Oslo 19.-20. september 2011.

Markedsføring av Vest-Agder-museets skoletilbud

- Felles stand og informasjonshefte på Sørlandsk lærerstevne
- DKS gjennom fylkeskommunens kanaler og på nettstedet KSYS
- Nedlastbare program og ressurser på Vest-Agder-museets hjemmeside
- Målrettet lokal markedsføring og informasjon fra museumsavdelingene til skoler og barnehager i eget distrikt
- Direktekontakt med lærere og elever ved museumsbesøk eller når vi besøker skolen på turné

hos

HIMMELEN OVER SØRLANDET

// UTSTILLINGSPROSJEKTER

Himmelen over Sørlandet

11. mars 2011 åpnet Vest-Agder-museets hittil største utstilling i Christiansholm Festning i Kristiansand. Utstillingen baserte seg på 30 personlige beretninger om troens betydning for eget liv, et samarbeid med Universitetet i Agder og bidrag fra til sammen mer enn 100 mennesker, derav ca. 20 av museets ansatte.

Himmelen over Sørlandet var først og fremst et samtidokumentasjonsprosjekt, der man ønsket å prøve ut hvordan et kulturhistorisk museum kan og bør samarbeide med informanter som bidrar med sterke, personlige historier om et sensibelt eller kontroversielt tema. Prosjektet var både feltstudien i en doktorgradsavhandling om profesjonsetikk, et ledd i museets *brudd*-satsing og en studie av virkemidler som kan være virkningsfulle i slike typer utstillinger. Det ble fortløpende evaluert og tilpasset målsetningene.

Resultatet av innsamlings- og dokumentasjonsarbeidet ble en teknologibasert utstilling på ca. 800 kvadratmeter, der besøkende ble utfordret til å møte synspunkter som de kanskje ikke kjenner fra før, å høre sterke historier og å forholde seg til et mangfold av meninger og stemmer. Hovedmålgruppen var ungdomsskoleelever, men museets pedagoger har også tatt i mot mange skoleklasser med yngre elever eller studenter.

Utstillingen ble bl.a. støttet av ABM-utvikling, Fritt Ord og Universitetet i Agder. *Himmelen over Sørlandet* ble vist i festningen fram til september 2011, og etterpå som vandretstilling på forskjellige steder på Agder. Fire temakvelder og to publikasjoner var knyttet til utstillingen.

Feber og fellesskap – Epidemiernes århundre 1820-1920

Vandretstillinga *Feber og fellesskap*, som Vest-Agder-museet produserte i et samarbeid med Universitetet i Agder, Agder naturmuseum og Dokufilm A/S, åpnet i juni 2010. Utstillinga besøkte åtte utstillingssteder i 2010 og fortsatte vandringa i 2011:

- 26. november 2010 – 5. januar 2011: NTM/ Nasjonalt medisinsk museum, Oslo
- 1. april – 26. april: Agder naturmuseum og botaniske hage
- 26. april – 24. juni: Minne Åseral Kultursenter
- 24. juni – 1. november: Tingvatn Besøkssenter, Hægebostad
- November 2011 – 29. februar 2012: Kulturtorvet Lindesnes

Det har blitt utarbeidet et undervisningsopplegg til *Feber og fellesskap*. Opplegget har også turnert i Den kulturelle skolesekken uavhengig av utstillinga; men med aktiv bruk av filmmaterialet som inngår i prosjektet. VAM mottok støtte fra ABM-utvikling og Norsk kulturråd til produksjon av filmene.

Maritime bilder i byen

Til Tall Ships' Races i Kristiansand i 2010 produserte Vest-Agder-museet og Digitale bilder i Agder ei utstilling med historiske fotografier fra havna. Utstillinga bestod av 30 motiver med informasjon på solide betongfundamenter. I 2011 ble utstillingselementene plassert på tre godt synlige steder i byen: Odderøya, Otterdalsparken og Colorlines terminal. Konseptet med kulturhistoriske utstillinger i landskap er noe Vest-Agder-museet ønsker å fortsette med og videreutvikle.

//ANDRE PUBLIKUMSTILBUD

Plastikk 2011 og Den store museumsdagen lørdag 18. juni i Kristiansand

Som et ledd i VAMs tverrfaglige prosjekt, *Ikke bare plast*, ble museets årlige fellesarrangement, *Den store museumsdagen*, i år arrangert sammen med Norges første regatta for veteranbåter i plast, *Plastikk 2011*. VAM leide Gjestehavna for regattaen og Camilla Collettparken for ulike aktiviteter fra avdelingene og inviterte samarbeidsparter. I alt deltok 11 båter i den uhøytidelige regattaen, mens ytterligere fire lå til kai og lot seg beskue av publikum. Rundt 1000 mennesker var innom arrangementet.

Brosjyrer

Til sommersesongen ble det laget avdelingsbrosjyrer med norsk, engelsk og tysk tekst. Av økonomiske årsaker ble det ikke produsert fellesbrosjyre i 2011.

Digital formidling og kommunikasjon

Nettsida vestagdermuseet.no brukes til å publisere informasjon om det som skjer på museet og for å markedsføre arrangementer. Informasjon generelt legges på hovedsida, mens informasjon som er knyttet til avdelingene legges i tillegg på avdelingssidene. Museets sider har hatt en svak økning i besøk i 2011 sammenliknet med 2010, men noe av økningen må nok tilskrives egne ansattes bruk av sida. Siden nettsidene har dårlig synlighet i søkemotorer, har vi i større grad tatt i bruk sosiale medier for å øke den digitale synligheten. I løpet av høsten økte vi aktiviteten på Facebook kombinert med Twitter og geotagging av bilder på Flickr. I denne prosessen har vi hatt stor nytte av nettverket Arena Usus. Museet har i tillegg diverse blogger knyttet til prosjekter. Et søk "Vest-Agder-museet" på Google ved årsskiftet 2011/12 resulterte i over fire millioner treff. Det er likevel klart at VAM i nærmeste framtid må utvikle nye nettsider med en annen publiseringsløsning.

Publikumsundersøkelse

Sommeren 2011 ble det gjennomført en mindre, kvalitativ undersøkelse i forbindelse med oppstart av en mastergradsoppgave i reiseliv. Undersøkelsen tok utgangspunkt i Visit Sørlandets hovedmålgruppe og en viktig målgruppe for VAM; norske barnefamilier. Undersøkelsen viste blant annet at museum i utgangspunktet ikke blir oppfattet som attraktivt for barn, men at VAMs barnetilbud ble positivt mottatt blant de som kom. Selv om undersøkelsen var liten og uhøytidelig, ga den likevel nyttige tilbakemeldinger til museet.

Radioens gullalder (1945-1960)
er tiden etter 2. verdenskrig og for utbredelsen av fjernsynet. I denne perioden ble radioen helt landsdekkende, allernærmest, og lytteropplutningen til enkelte programmer var enorm. Spesielt populære var lørdagsunderholdningen fra Store Studio, radioteaterets krimserier («Paul Temples», «God aften, mitt navn er Cox» og «Dickie, Dick, Dickens»), og «Barnetimen for de minste». Programmene skapte en felles referanse, og ble samtaletema mellom folk flest. I denne perioden økte antall radio-lisenser fra 13 000 til 1 million.

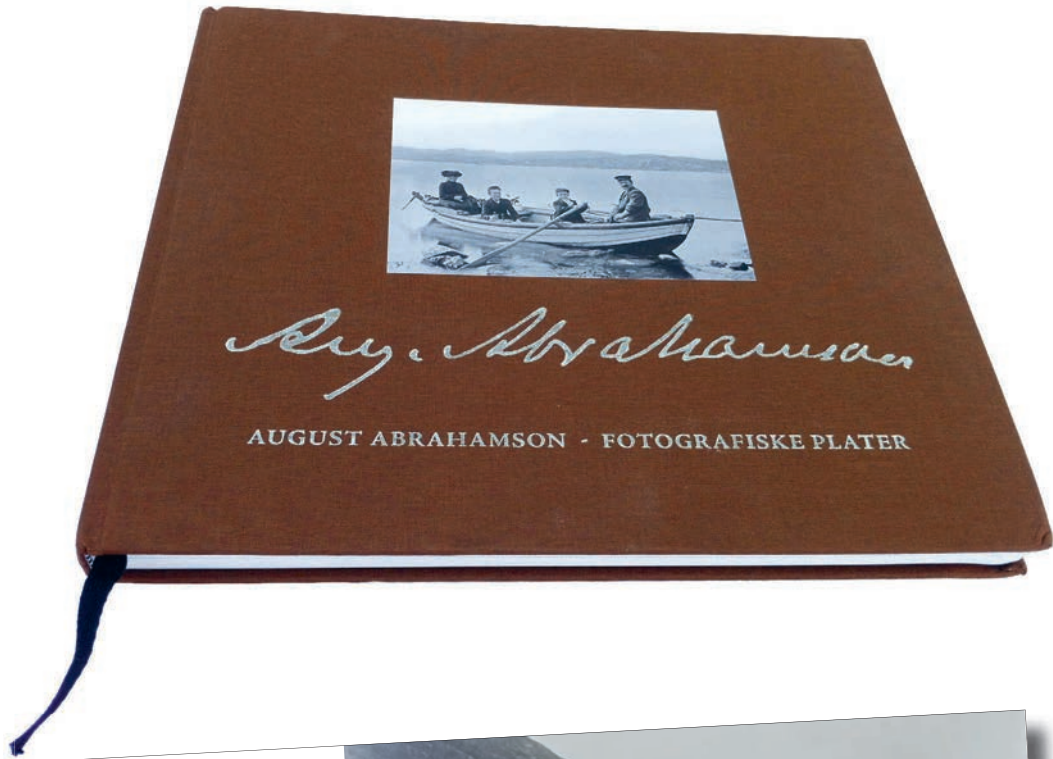
Vardegen ble ut-gitt i 1945
Den ble ut-gitt i 1945

// PROSJEKTMIDLER TIL UBEMANNEDE MUSEER 2011

Vest-Agder-museet delte i 2011 ut 200 000 kroner i prosjektmidler til museer uten fylkeskommunalt driftstilskudd. Interessen for prosjektmidlene var stor, til tross for at utlysningen ble forsinket på grunn av usikker finansiering. Det var søkt om 560 833 kroner fordelt på 22 prosjekter; 16 prosjekter i ni kommuner fikk støtte. Det ble gitt tilskudd til alt fra utstillinger og film til samlingsforvaltning og bygningsvern. Fem museer søkte om faglig bistand fra Vest-Agder-museet. De ble kontaktet direkte av Vest-Agder-museet.

Museum	Prosjekt	Sum tildelt
Audnedal kommune/Sveindal Museum	Historiske foto - Audnedal	15 000
Det Gamle Posthuset, Konsmo	Oppgradering av utstilling om Ole Høiland	12 000
Gamle Kvinesdal Kraftstasjon	Faglig rådgivning angående murpussing, maling utvendig og innvendig	5 000
Klokkergården bygdetun, Lyngdal	Varmekilder til Vintland skolestue	10 000
Kystmuseet Fedrenes Minne, Hidra	Innkjøp av kontor/utstillingsmøbler	5 000
Lindesnes Kulturtorv	Gjennomføring av utstillingen <i>Radioen gjennom historien</i>	20 000
Lindesnes Kulturtorv	Oppgradering av gammelt registreringssystem og registrering av nye gjenstander	15 000
Lista Naturmuseum	Utstillingsutstyr til nytt rom	20 000
Lyngdal Landbruksmuseum	Navneskilt til den nye inngangen	5 000
Minne Kultursenter, Åseral	<i>Kraftkunst</i> – utstilling av gamle maskiner fra Skjerka kraftstasjon	15 000
Porsmyr Bygdetun, Songdalen	Porsmyrdagen og digitalisering av gamle filmer fra Greipstad	25 000
Sveindal Museum	Avskrift av håndskrevne dagbøker	2 000
Søgne bygdemuseum	Belysning og foto i utstillingsrommet for Biberubåten	25 000
Søgne zoologiske museum	Glassmontere til sommerfuglsamling	10 000
Vest-Agder museums lag	Øversettelse av brosjyrettekster til engelsk	5 000
Øie Mølle, Øyestranda	Innlegging av strøm i Øie mølle	8 000

3 000 kroner vil bli overført til å dekke utgifter til DKS-opplegg ved Det Gamle Posthuset, Konsmo, våren 2012.

AUGUST ABRAHAMSON
*En fotoreise rundt år 1900
fra Flekkerøya til Haukeli.*
I bokhandelen nå
for kr 398,-

AUGUST ABRAHAMSON - FOTOGRAFISKE PLATER

AUGUST ABRAHAMSON
*En fotoreise rundt år 1900
fra Flekkerøya til Haukeli.*
I bokhandelen nå
for kr 398,-

VESTAGDERMUSEET

AUGUST ABRAHAMSON - FOTOGRAFISKE PLATER

// DIGITALE BILDER I AGDER (DBA)

Arve Lindvig har vært ansatt i 50 % stilling i DBA fra 1. januar til 31. desember 2011.

Året startet med at alle DBA-medlemmer ble kontaktet pr. e-post med forespørsel om behov/-ønsker for tjenester i form av digitalisering, veiledning etc. Statsarkivet, Lyngdal bibliotek og Vest-Agder-museet har svart, og har fått utført slike tjenester.

Årets store prosjekt har vært utgivelsen av praktboka om August Abrahamson – amatørfotograf, avisredaktør, lærer, kordirigent, politiker, turistforeningsmann, som fotograferte mellom 1900 og 1915. Bokkomiteen har bestått av representanter for UiA og turistforeningen, Vest-Agder fylkeskommune, Lindesnes bibliotek, Setesdalsmuseet og VAM. Leonhard Jansen (Setesdalsmuseet), Per Grimsgaard (VAM) og Arve Lindvig (DBA og VAM) har utført det praktiske arbeidet i prosjektet. Bokutgivelsen ble finansiert med støtte fra lokalt næringsliv og fylkeskommunene. Boka ble lansert hos Berge Libris 8. desember 2011 og fikk bred pressedeckning. I tida etter lanseringen har etterspørselen vært stor. Av opplaget på 1500 bøker står ca. 200 igjen ved inngangen til 2012.

Andre oppgaver utført for DBA og VAM i 2011:

- Digitalisering av plastbåtpioner, Herbert Waarums utklippbok.
- Rigging av utstilling og fotografering i forbindelse med *Himmelen over Sørlandet*, på Christiansholm Festning i mars.
- Registrering, digitalisering, metadatabearbeiding av en samling på ca. 100 glassplatenegativer som ble gitt museet som gave. Bilder fra slutten av 1800-tallet fra området rundt Risør pluss fra fremmede havner.
- Skanning av en håndskrevet diktbok fra Kielland-samlingen fra Lyngdal bibliotek.
- Skanning og metadatabehandling av flere bilder fra Farsund. (Waage-Pettersen-samlingen/Vest-Agder-museet Lista).
- Skanning, metadatabehandling og publisering av rundt 100 glassplatenegativer med motiver fra Kristiansand (ca. 1910 - 1930) utlånt av Tormod Urdal.
- Fotografering av alle arbeiderforeningens faner for Vest-Agder-museet på Kongsgård.
- Reprofotografering og skanning av avisartikler, brosjyrer og fotografier til Vest-Agder-museets plastbåtprosjekt og årbok for 2011.
- I tillegg har henvendelser fra kunder resultert i bearbeiding og formidling av ca. 570 bildefiler til kunder/brukere og ca. 40 rettelser etter mottatte henvendelser fra brukere av nettstedet.

Det har i 2011 vært en tilvekst av 1009 digitale bildefiler på nettstedet dbva.no.

Ved årsskiftet 2011/2012 var 33 660 bildefiler tilgjengelig for publikum på nettstedet.

// VEST-AGDER-MUSEET KRISTIANSAND

Avdelingsleder: Agnete Kjellin

Vest-Agder-museet Kristiansand er i hovedsak et friluftsmuseum med om lag 40 kulturhistoriske bygninger plassert i en Bygade, et Setesdalstun og et Vest-Agdertun. I tillegg har museet utstillingsarealer i administrasjonsbygningen og i ulike bygninger rundt på anlegget. Kristiansand Sjøfartsmuseum er en integrert del av museet, og Minibyen ligger på området.

Spesielle forhold

2011 var et godt år ved Vest-Agder-museet Kristiansand. Stor grad av aktivitet, økning i publikumstilstrømmingen og gode kollegiale forhold gjorde arbeidsplassen interessant og inspirerende. I april ble Nga Nguyen ansatt som renholder, og i juli ble Elin Langfeldt Pettersen engasjert i et vikariat som konservator med blant annet faglig ansvar for Vest-Agder-museet Gimle Gård. Brannsikringen av Gimle Gård ble påbegynt våren 2011 og har i perioder engasjert de fleste ansatte både ved VAM Kristiansand og Gimle Gård.

Brudd-utstillingen *Himmelen over Sørlandet* åpnet våren 2011 og var et nybrottsarbeid innenfor museets samtidsengasjement.

I 2011 ble den formelle avtalen mellom kunstneren Else Marie Jakobsen og VAM Kristiansand signert. Museet fikk i gave 21 vevede tepper, komplett atelier og all dokumentasjon knyttet til hennes produksjon og samfunnsengasjement. Vårhalvåret ble brukt til å dokumentere Else Marie Jakobsens liv og arbeid.

I juni vedtok bystyret i Kristiansand og fylkestinget en fremdriftsplan knyttet til etableringen av VAM på Odderøya. Med disse vedtakene på plass, gikk flytteplanen inn i en mer konkret fase.

Besøktall

Avdeling Kristiansand	2008	2009	2010	2011
Skole	7 061	7 183	5 635	6 125
Publikum	21 033	15 915	14 197	23 615
Totalt	28 094	23 098	19 832	29 740

Avdelingen hadde en formidabel publikumsøkning i 2011. Økningen var et resultat av flere ordinære besøkende og at Kristiansand var gjestehavn for nesten dobbelt så mange cruiseskip som året før.

Samlingsforvaltning

Vest-Agder-museet Kristiansand har i utgangspunktet inntaksstopp på grunn av vanskelige magasinforhold. I praksis kommer det likevel inn gjenstander som museet blir tilbudt og ikke kan la gå fra seg. Museet mottok i 2011 42 faner fra Kristiansand Arbeiderforening. Fanene skal stilles ut i 2012, før de pakkes ned og magasineres. I tillegg ble det tatt i mot et flott soveroms-møblement fra 1917 som består av nattbord, speil, to stoler og et lite skap, og et sølvtrykkeriverktøy brukt av en "sølvtrykker" som ble utdannet tidlig på 1900-tallet hos gullsmed David-Andersen i Oslo.

Museets samlede antall fotografier er nå ca. 160 000. Tilveksten har i 2011 vært liten, men avdelingen har mottatt en mindre fotosamling.

Konservator med ansvar for museets samlinger har i 2011 vært opptatt med planlegging og gjennomføring av brannsikringen av Vest-Agder-museet Gimle Gård.

Vedlikehold og antikvarisk drift

Senvinteren og våren 2011 var de tre håndverkerne ved museet leid ut til Vest-Agder fylkeskommune i tre måneder for å bygge utstilling på Minne i Åseral. Bygging av utstillingen *Himmelen over Sørlandet* som åpnet mars, ble også utført av museets håndverkere. Av den grunn ble det gjennomført mindre vedlikehold enn vanlig på de antikvariske bygningene på VAMK. I løpet av sommeren ble det utført noe malingsarbeid i Bygaden, skogrydding og rydding av steingjerder.

Formidling og utadrettet virksomhet

Undervisningsprogrammene rettet mot barnehagene, alle skoletrinn og universitet, har omfattet 11 forskjellige emner som bl.a. julevandring, gammeldagse leker, byggeskikk, arkitektur og okkupasjonstid. Gjennom Den kulturelle skolesekken ble i tillegg programmene *Jegere i steinalderen*, *Byvandring i Kvadraturen*, *Plantefarving Agder rundt*, *Ullen – menneskets beste venn* og *Fra mølle til mel* gjennomført for utvalgte klassetrinn.

I tillegg til de faste utstillingene, åpnet museet våren 2011 utstillingen *Himmelen over Sørlandet* i Christiansholm Festning. Utstillingen, som var et samarbeidsprosjekt mellom UiA og Vest-Agder-museet, fikk stor nasjonal oppmerksom og var en gjenganger i media. Utstillingen er VAMs største satsning noen gang. I oktober åpnet utstillingen *Det spøker på Kongsgård*, en høyteknologisk utendørs utstilling som skal vises om kvelden i vinterhalvåret 2011 - 2012. Utstillingen, som ble laget i samarbeid med Naturexpo, ble svært godt mottatt av publikum.

I sommersesongen 2011 videreførte museet suksessen fra tidligere år med levende formidling i Bygaden. En profesjonell skuespiller gjennomførte omvisninger inne i hus og ute i bakgårder. Da vår faste skuespiller hadde permisjon, innledet museet samarbeid med Dyreparken som var behjelpelig med å skaffe ny. Dyreparken tok også en del av kostnadene. I tillegg ble det tilbudt tre barneaktiviteter hver dag i juli og august.

VAMK skulle i løpet av 2011 hatt fem temadager. Det ble bare fire. Familiedagen regnet bort, og arrangementet måtte avlyses grunnet for mye overflatevann. Førjulshygge ble for første gang arrangert over to dager, lørdag kveld og søndag på dagtid. Lørdagskvelden var en suksess og skal videreføres.

Forskning

Flere av museets ansatte hadde forskningsprosjekter innen emnene religion, matkultur og lokalhistorie. I løpet av året ble det holdt mange foredrag og kåserier i foreninger, på skoler og universitet i inn – og utland. Det ble publisert flere artikler og en av museets ansatte leverte bidraget *Herbert Waarum, plastbåtens far* til årboken for 2011, *Plastic*. En av de ansatte ved VAM Kristiansand var fristilt i 40 % av sin stilling for å jobbe med doktorgrad. Avdelingen var aktiv innen *Brudd*-nettverket, Agderseminaret og Forskernettverk Agder.

Frivillig arbeid

Vest-Agder Fylkesmuseums venneforening har ca. 150 medlemmer. De hjelper avdelingen bl.a. med billettsalg på temadagene. I tillegg selger de kaffe, kaker og annet, noe som resulterer i en årlig gave til museet. I 2011 var det nye blomsterkasser til inngangspartiet. Venneforeningen utfører dugnadsarbeid på friluftsmuseet. De vasker, maler og rydder. Venneforeningens dag arrangeres en gang i året og det gjennomføres hvert år en eller flere kulturhistoriske utflukter.

// VEST-AGDER-MUSEET GIMLE GÅRD

Avdelingsleder: Agnete Kjellin

Gimle er en herregård som ligger i Kristiansand. Den ble bygd mellom 1797 og 1807. Opprinnelig var det en lystgård for kjøpmann Bernt Holm, en av byens velstående handelsmenn. Eiendommen ble testamentert til Kristiansand kommune da siste eier Ottilie Arenfeldt Omdal døde i 1982. Hovedbygningen ble overlevert med alt inventar, og gården drives nå som museum. Fem generasjoner Holm-Arenfeldt-Omdal har etterlatt seg mange kulturhistoriske skatter.

Spesielle forhold

Våren 2011 ble Vest-Agder-museet Gimle Gård pakket ned og klargjort for et omfattende brannsikringsarbeid. Arbeidet tok hele året, og museet var av den grunn stengt for publikum. Gjennomføringen har vært arbeidskrevende og komplisert, men museet har fått en svært avansert brannsikring bestående av vanntåke- og aspirasjonsanlegg. I tillegg er det elektriske anlegget fornyet. Bygningen har også fått klimaregulering ved at de gamle vedovnene er blitt utstyrt med elementer for elektrisk oppvarming. Oppvarmingen kan reguleres etter behov. Tre av museets ansatte, en konservator, en konservator med ansvar for samlingene og en håndverker har utgjort prosjektgruppa med spesielt ansvar for prosessen.

Brannsikringen har vært omfattet med stor interesse av brannfaglige instanser og media. Arbeidet er utført i samarbeid med Fylkeskonservatoren og Riksantikvaren. Arbeidet, som er kostnadsberegnet til 5,3 millioner, er gjort mulig gjennom bidrag fra Norsk kulturråd, UNI-stiftelsen og Stiftelsen Gimle Gård. Høsten 2011 besøkte en av ICOMs internasjonale komiteer museet.

// VEST-AGDER-MUSEET SETESDALSBANEN

Avdelingsleder: Trygve Johansen

Vest-Agder-museet Setesdalsbanen skal bevare 1067 millimeter smalsporet norsk jernbanemateriell og tilhørende historisk materiale samt drift med dette på den nedlagte Setesdalsbanens strekning fra Grovane og nordover til Røyknes. Drift av Setesdalsbanen foregår i et samspill mellom museets ansatte og Setesdalsbanens Venner. Togdrift ville ikke vært mulig uten frivillig innsats. Dette setter driften ved denne avdelingen i en særstilling.

Spesielle forhold

2011 har driftsmessig vært et godt år med bra publikumstilstrømning, men på grunn av få tilgjengelige tjenestegjørende personalressurser, ble det ikke avviklet så mange avganger med cruise- passasjerer som vi hadde ønsket. Driftsperioden for normale søndagskjøringer har gått etter ruteplanen fra medio juni og ut august. Det har gjennom året vært en utfordring at aktive frivillige har valgt å trekke seg ut av samarbeidet. Ved slutten av året gikk styret i VAM inn for at avtalen mellom VAM og Stiftelsen Setesdalsbanen skulle sies opp gjeldende fra 01.01.13. Driftsutvalget har virket planmessig med månedlige møter og har vist seg svært nyttig.

Besøkstall

Setesdalsbanen	2008	2009	2010	2011
Totalt	20 430	21 980	12 104	19 249

Besøkende fordeler seg på 18 624 enkeltreisende med Setesdalsbanen og 505 andre (sistnevnte tall inkluderer blant annet DKS-turné).

Samlingsforvaltning

Det har ikke vært aktiv innsamling av gjenstander ved avdelingen. Det har likevel vært tatt i mot relevante gjenstander, arkivalia og foto, som museet har fått tilbud om. Det dreier seg blant annet om foto og en del eldre uniformer. Arbeidet med å registrere gjenstander i Primus har vært videreført også i 2011.

Vedlikehold og antikvarisk drift

Restaureringen av passasjervognen Co 333 har fortsatt i 2011. Trearbeider på vognkassen er videreført og vogna er ferdig panelt med ny teakkledning. Nytt seildukstak er ferdig montert. Vogna er nå inne i sluttfasen før ferdigstilling. Det gjenstår monteringsarbeider og mindre utbedringer av inngangsdelen i begge ender. Det er utført generelt banevedlikehold samt oppfølging av jernbaneverkets årlige befaringslinje. For tilskudd gitt av Jernbaneverket ble det i 2011 utført videreføring av restaureringsarbeidet på rasoverbygget i Vrengen med innleid arbeidskraft.

Damplokomotiv nummer 5 gjennomgikk før sesongen 2011 omfattende revisjon av drivverk og bremsesystem samt en rekke mindre reparasjoner. Kjele er kontrollert inn- og utvendig av autorisert kontrollør, kjelen ble trykkprøvd og funksjonstestet. Lokomotivet ble godkjent til bruk i mai 2011. Det er i 2011 utført omfattende kjelerevisjon, og en del større reparasjoner på damplokomotiv nummer 6, som var ferdig sommeren 2011. Dette var nødvendig for å kunne sikre kjøring med damplokomotiv. Det er viktig å komme i gang med hovedrevisjon av lokomotiv nummer 2 i og med at lokomotiv nummer 6 ikke kan trekke det nødvendige antall personvogner som kreves ut fra besøkstallene. Det er utført hovedrevisjon av diesellokomotiv nummer 307 som var ferdig i mai 2011. Lokomotivet gikk da inn i driften som beredskapslokomotiv og vil kunne sikre beredskapsdelen i mange år fremover. Avdelingsleder var involvert som mekaniker i dette prosjektet. Større spesialoppgaver ble satt bort til bedrifter.

Formidling og utadrettet virksomhet

Det ble kjørt rutetog med tre avganger på søndager i perioden 12. juni – 28. august.

Under vignetten *Barnas museum* har VAM Setesdalsbanen hatt tilgjengelig forskjellige gammeldagse leker på Grovane og Røyknes stasjon.

- To søndager i juli spilte den lokale visegruppen Løvlands allé for publikum på Røyknes stasjon.
- Røyknes vann-, blues- og gospelfestival ble gjennomført lørdag 13. august. Kjøringen ble gjennomført i regi Setesdalsbanens Venner, og VAM Setesdalsbanen bidro med å markedsføre arrangementet blant annet i årets brosjyre.
- Sesongens siste kjøresøndag ble markert med arrangementet på Røyknes og Nomeland kraftstasjon i samarbeid med Agder Energi og Samsørs veteranbussgruppe. Setesdalsbanens Venner gjennomførte stordriftsdag og det ble kjørt ni avganger fra Grovane, både med dampvogner og motorvogn.
- Kulturukekjøring ble gjennomført søndag 6. november. Også i år var dette et samarbeidsarrangement med speiderne i Vennesla som hadde familiedag på Paulen gård. Det ble kjørt med motorvogn denne dagen, som gikk i skytteltrafikk mellom Grovane stasjon og Paulen gård.

Utstillinger

På Grovane stasjon har filmen om Setesdalsbanen vært vist gjennom hele sesongen, samt at en modelljernbane har vært utstilt i samme lokale. I forbindelse med Kulturuken i Vennesla deltok VAM Setesdalsbanen med en utstilling i det nye biblioteket i Vennesla kommune. I tillegg til å bidra med innhold, var det VAM ved museumstjenesten som lånte ut utstillingsvegger til noen av de andre utstillingsaktørene. Utstillingen ble vist i perioden medio oktober til ut november 2011.

Frivillig arbeid/venneforening

Togkjøringen ble også i år i all hovedsak utført ved hjelp av dugnadsarbeid fra medlemmer i Setesdalsbanens Venner. I tillegg har medlemmer av venneforeningen aktivt deltatt i gjennomføringen av andre aktiviteter, blant annet dugnadsoppgaver relatert til vedlikehold, assistanse under arbeid med Co 333, fotodokumentasjon, tilsyn med bygninger, brøyteoppgaver, transportoppdrag og utgivelse av publikasjonen Nytt fra Setesdalsbanen.

// VEST-AGDER-MUSEET SJØLINGSTAD ULDVAREFABRIK

Avdelingsleder: Sylvi Sørensen

A/S Sjølingstad Uldvarefabrik ble grunnlagt i 1894 og er i dag en levende museumsfabrikk som er ivarettatt som et teknisk kulturminne over tekstilindustrien i Norge. Fabrikken produserer fortsatt ullvarer på de gamle maskinene, blant annet garn, tepper, vadmél, plissé, ullfilt med mer. Fabrikken er komplett med fargereri, spinneri, veveri og appretur og har eget kraftverk med damanlegg.

Besøksstall

VAM Sjølingstad	2008	2009	2010	2011
Skole/barnehage	1 317	1 156	2 080	1 785
Totalt	5 893	6 330	8 301	7 164

Besøksnedgangen fra 2010 gjelder for skoleelever og barnehagebarn. Færre barnehagebarn besøkte juleverkstedet, og vi nådde færre skoleelever gjennom DKS, fordi vi ikke turnerte. Når det gjelder vanlig gruppebesøk, har det vært en økning.

Samlingsforvaltning

I oktober startet arbeidet med å pakke bedriftsarkivet til A/S Sjølingstad Uldvarefabrik for transport til Statsarkivet i Kristiansand. Der ble det ordnet og laget katalog for blant annet midler fra Norsk kulturråd.

Vedlikehold og antikvarisk drift

Vi har ferdigstilt turbinrøret og gjennomført reparasjoner på selve turbinen. Prosjektet med installasjon av ny heis ble igangsatt 2011, og den gamle heisen ble demontert januar 2012.

Formidling og utadrettet virksomhet

I løpet av 2011 hadde vi to opplegg i Den kulturelle skolesekken for Vest-Agder: Industrihistorie for 8. trinn og plantefarging for 3. trinn. Mange lærere viste stor interesse for museumsfabrikkens skoletilbud på museenes stand på Sørlandsk lærerstevne. I 2011 arrangerte museet både vinterferie- og påskeaktiviteter på fabrikken med ullverksted og omvisninger. I sommersesongen viste vi møbler fra Romfisk, et tekstil- og møbelkonsept der materialer og sammenføyningsprinsipper dannet form og uttrykk. Det ble gjennomført tre daglige omvisninger og ett daglig ullverksted, i tillegg hadde vi et aktivitetsbord i publikumsmottaket med enkle tekstile aktiviteter.

På den store museumsdagen i Kristiansand deltok så å si samtlige fra fabrikken. Det har vært avholdt Kulturminnedag med tema *Spor i landskapet*, med ekskursjon til den tidligere graven i nærheten av fabrikken. Det tradisjonelle julemarkedet ble holdt over to dager, og inkluderte utstillingen Julenisser med arbeider av skoleelever og barnehagebarn. Rundt 1200 besøkte fabrikken denne helga.

Produksjonsansatte har bistått formidlingsleder med omvisninger og ullverksted, Det ble leid inn flere tilkallingshjelper i juni for å kunne ta imot bussturister, lag, foreninger og skoleklasser.

Kompetanseheving

To ansatte i veveriet har fullført fagprøven. Vi har kommet langt med manualskriving for veveriavdelingen, og har jobbet videre med manual for spinneriavdelingen.

Frivillig arbeid/venneforening

Venneforeningen Uldvennen er en viktig samarbeidspartner for museumsfabrikken. Foreningen har hjulpet til under Kulturminnedagen og julemarkedet. De har også hatt medlemskveld med juleverksted på fabrikken.

Produksjonen

Museumsfabrikken er unik i norsk og europeisk målestokk. Gjennom produksjonen blir kunnskap om maskiner, prosesser og håndverksteknikker videreført og tatt vare på. Produksjonen er en viktig forutsetning for en levende museumsfabrikk.

Vi har hatt et godt produksjonsår og har klart å holde varelageret oppe. Salgsinntektene har hatt en solid økning, og sommersesongen var spesielt god. Plisséproduksjon og lanolingarn er produsert ut fra faste bestillinger og etterspørsel. Framstillinga av teppene involverer de fleste av fabrikkens avdelinger og viser en gjennomgående høy produksjon. Det har vært en liten nedgang i filt, da etterspørselen har vært lavere.

// VEST-AGDER-MUSEET MANDAL

Avdelingsleder: Sylvi Sørensen

Vest-Agder-museet Mandal holder til i Andorsengården, byens mest dominerende kjøpmannsgård. Mandal blir ofte kalt *Den lille byen med de store kunstnerne*. Dette gjenspeiles også i museet, hvor det blant annet finnes arbeider av Adolph Tidemand, Olaf Isaachsen, Amaldus Nielsen og Gustav Vigeland, som alle er født i Mandal. Langs Agderkysten har det gjennom tidene vært drevet mange typer fiskeri. Museets fiskeriavdeling gir et godt innblikk i de redskapstypene som har vært brukt. Her finnes også motorer og modeller av de vanligste fiskebåtene. Mandal var en av Norges ledende sjøfartsbyer i seilskutetiden. I museets sjøfartsavdeling finner vi en stor samling gjenstander og skutebilder.

Spesielle forhold

Det har vært arbeidet med planene for Andorsengården i forbindelse med at biblioteket flytter ut av lokalene når kulturhuset Buen står ferdig våren 2012.

Besøkstall

Mandal og Vigeland Hus	2008	2009	2010	2011
Skole/barnehage			873	687
Totalt	3 516	4 189	4 286	4 686

Besøkstallet totalt ligger på omtrent samme nivå som tidligere år – med en liten økning. Besøket i sommersesongen i Mandal gikk opp med nesten 1000 personer, men skolebesøket har gått ned.

Samlingsforvaltning

Vigeland Hus har fortsatt flere innlånte gjenstander, men også inventar i form av gaver. Dette er ikke tilfredsstillende katalogisert. Det samme gjelder store og viktige deler av samlingene i Andorsengården.

Gaver og innkjøp

Museet har mottatt flere gaver (både gjenstander, foto, arkiv og kunst) i løpet av året. Disse er nå innlemmet i museet samling. Noen av gavene er plassert på magasin, mens andre nå inngår i museets basisutstillinger. Tre studier fra Emanuel Vigeland-utstillingen på Vigeland Hus sommeren 2011 ble senere på året kjøpt fra Emanuel Vigeland-museet til Vest-Agder-museet Mandal.

Dokumentasjonsarbeid

- Lindesnes avis v/Geir Nerhus skannet fotografier fra avisen i museets eie
- Arkivmateriale til Lindesnes avis ble formidlet og levert til Statsarkivet i november
- Fotodokumentasjon av siste produksjons- og åpningsdag for Schmidts dampbakeri og konditori i Mandal
- Fotodokumentasjon av Olav Øens leketøysfabrikk i Marnardal
- Bilder er tatt fra Mandal bibliotek før flytting fra Andorsengården

Vedlikehold og antikvarisk drift

- Andorsengården: Vest-Agder-museet utførte en byggeteknisk gjennomgang av bygningskomplekset. Ny alarmsender ble montert, og separat alarm ble montert i malerisamlinga.
- Vigeland Hus: Utvidelse av sprinkleranlegget ble prosjektert til gjennomføring i januar 2012.
- Olav Holmegaards samlinger: Regionkonservator deltok i styremøte for samlingene 31. mars. Anlegget hadde tilsyn og alminnelig vedlikehold.
- Marna Motors lager på Ballastbrygga: Regionkonservator hadde tilsyn med det lagrede materialet av Marna-motorer og utstyr.

Formidling og utadrettet virksomhet

Det ble i 2011 gjennomført to DKS-tilbud, grafikkverkstedet *Vigelands trær* i samarbeid med Agder naturmuseum og omvisning og aktivitet i draktutstillinga *Fremmed sus i serken* i samarbeid med husflidskonsulenten i Vest-Agder. Grafikkverkstedet på Vigeland Hus har blitt en suksess, og det ble gjennomført både som et tilbud til barn i sommersesongen og som førjulstilbud til skoleklasser i november. Museet ønsker mer aktivitetspreget formidling i sommersesongen, og en nyanskaffelse er en Marna-motor i drift. Fortellerne gir en introduksjon til samlingen og museet ved ankomst og omvisninger til gjestene som ønsket det. Vi ønsker også barnefamilier som gjester på museet, dette er ei gruppe det ikke er tilrettelagt for i stor grad tidligere. Utvikling av barneaktiviteter ved alle besøksinngangene har vært et mål for oss, dette er gjort under vignetten *Barnas museum*. I tillegg til grafikkverkstedet har det vært enkle maritime aktiviteter i sjøfart- og fiskeriavdelingen og enkel kunstaktivitet i malerisamlingen. Under Skalldyrfestivalen var det både Skalldyrgrafikk på Vigeland Hus og utenfor sjøfartsavdelingen kunne barna lage fisketrykk med en ekte fisk. Utstilling med innlånte verker fra Emanuel Vigeland-museet ble vist på Vigeland Hus i sommersesongen. Tone Klev Furnes holdt foredrag om Emanuel Vigeland i tilknytning til utstillingen. 4. oktober mottok museet en miniutstilling av *Himmelen over Sørlandet* på Vigeland Hus. Regionkonservator holdt foredrag for Mandal historielag i mars og april om samlagsavstemningen i Mandal i 1899.

Forskning

Regionkonservator skrev artikkelen *Fjord Diplomat og "Polly Ester" – Tidlige plastbåter fra Mandal* i museets årbok, *Plastic*.

Frivillig arbeid/venneforening

Vest-Agder-museet Mandal har kontakt med Vigeland Hus A/S, Mandal kunstforening, Mandal historielag og Marna Motor A/S. Tidligere avdelingsleder Knut Lindseth er også til god hjelp.

// VEST-AGDER-MUSEET LISTA

Avdelingsleder: Inge Eikeland

Vest-Agder-museet Lista har flere ulike avdelinger spredt utover Farsund kommune. Hovedsete er Nordberg fort med nytt formidlingsbygg fra 2009. Museet skal se helheten i lokalsamfunnet, naturen og kulturen og ta for seg både historie, samtid og framtid. Kunst skal være en integrert del av formidlingen.

Spesielle forhold

2011 har vært et godt år for museet på Lista. Besøkstallene fortsetter å stige, og bemanningen er endelig igjen oppe på 2004-nivå. Med nybygget på Nordberg Fort har museet fått en unik formidlingsarena og blitt en enda viktigere aktør innenfor kultur- og samfunnsliv lokalt og regionalt. Museet har blitt en ettertraktet destinasjon innen reiselivet i Lister-regionen.

Stadig nye utviklingsmuligheter, prosjekter og samarbeidspartnere gjør at fremtidsutsiktene for museet på Lista er gode. *Kunstaksen Fyret-Fortet* begynner å bli innarbeidet blant publikum. Samarbeidet med Nordsjøfestivalen bærer stadig nye frukter. Entusiastene i Lister Forsvarshistoriske forening, Lista Museums venner, Listeskøyta kystkultursenter og Sælør og Lista Kystlag gjør at museet klarer å levere mye museum med få ansatte.

Sommeren 2011 fikk museet egen museumsformidler igjen, Janet Seppola. Denne stillingen vil styrke museets tilbud til det generelle publikum og ikke minst i forhold til de lokale og regionale skolene.

En driftsavtale med Vest-Agder fylkeskommune angående kaféen i nybygget på Nordberg kom på plass i 2011. Avtalen sikrer forutsigbarhet og definerer museets ansvarsområder på Nordberg fort.

Besøkstall

VAM Lista	2008	2009	2010	2011
Skole/barnehage	2 367	1 683	1 890	2 132
Totalt	6 737	11 884	15 263	16 813

Hele 16 813 gjester benyttet seg av museets tilbud i 2011. I tillegg har det vært godt besøk på ulike arrangementer, konserter og foredrag. Det er også en liten oppgang i antall skoleelever. Dette på tross av liten kapasitet i skoletjenesten store deler av året. Naturlosturer og andre publikumsarrangement, slik som nattsafari er også veldig godt besøkt. Museet har vært medarrangør av flere godt besøkte konserter. Julemarkedet første helgen i desember slo alle tidligere rekorder.

Samlingsforvaltning

I løpet av de siste årene har museet gjort et stort arbeid for å bedre bevarings- og sikringsforholdene ved museets hovedbygg på Vanse. Dette arbeidet fortsatte i 2011. Totalt har museet rundt 15 000 gjenstander, og registreringsarbeidet har høy prioritet i museets arbeid fremover. Flere hundre gjenstander er ferdig registrert og flyttet inn i Mabergåsen.

Lista fungerer som fellesmagasin for Vest-Agder-museet. Både hangar på Lista Fly- og næringspark og Mabergåsen fjellhall er viktige i dette arbeidet.

Vedlikehold og antikvarisk drift

Det er drevet småskala kontinuerlig vedlikeholdsarbeid. En anstrengt økonomi gjør at vedlikeholdet preges av nødsarbeid, blant annet er taket på løa på friluftstunet i Vanse blitt midlertidig reparert.

Formidling og utadrettet virksomhet

Skole/barnehagetjeneste

Skoletilbudet vårt er en del av Den kulturelle skolesekken i Farsund kommune. Det ble gitt tilbud til alle på 3. trinn på Hervoll mølle og alle på 4. trinn om bronsealderen på Lista. Bronsealderopplegget er en del av det faste tilbudet til skoler i hele vestfylket gjennom Den kulturelle skolesekken til Vest-Agder fylkeskommune. I samarbeid med Sørlandets kunstmuseum formidlet vi kunstutstillingen *Fra en annen verden* for nesten 900 skoleelever.

Nytt av året var et prøveprosjekt med leirskole. I samarbeid med Farsund Barne- og ungdomsskole arrangerte vi leirskole i egen kommune for 9. trinn. De fikk blant annet oppleve lam kokt i kokegrop, bueskyting og slipp av redningsbåten på Østhassel redningsstasjon.

Utstillinger

Vest-Agder-museet Lista har basisutstillinger knyttet til Mathias Skeibrok, Listeskøyta og sjøfart. I tillegg har vi blant annet utstillinger om kapertiden 1807-1814, *Hellemyr - hellig myr – bronsealderen på Lista* og en utstilling om arkeologi og nazisme; ... og vitner om en stolt slekt.

Vest-Agder-museets egen vandretstilling *Feber og fellesskap* var sommerutstillingen på Nordberg fort. På museet i Vanse laget vi en liten utstilling om gamle leker. Vi har også produsert deler av en utstilling knyttet til Uggerbyvraket, som er utstilt på Listeskøyta kystkultursenter.

Museet har vært arena for flere kunstutstillinger. Den største åpnet i februar med verker av Listakunstneren Reidar Rudjord. Utstillingen ble arrangert i forbindelse med at Rudjord mottok Kongens fortjenestemedalje i sølv. I tillegg har kunstnerne Ole Ertzeid, Brit Juul og Grethe Refsum hatt utstillinger her. Utstillingene er i samarbeid med Galleri Lista Fyr. Dette samarbeidet har fått vignetten *Kunstaksen Fyret-Fortet*.

Høsten 2011 gjestet vandreutstillingen *Fra en annen verden* Vest-Agder-museet Lista. Utstillingen viste verker fra Sørlandets kunstmuseum og Agder Naturmuseums samlinger og ble presentert av vår egen formidler.

Museet har i tillegg bidratt med gjenstander til flere mindre temautstillinger på Farsund bibliotek og Eilert Sundt videregående skole, blant annet om kontakten mellom Lista og Holland på 1600- og 1700-tallet.

Sesongtilbud, inkludert Barnas museum

Nybygget på Nordberg har holdt åpent alle søndager, det var helgeåpent i skuldresesongen. I hovedsesongen var museet åpent alle dager. Friluftstunet i Vanse og Listeskøyta kystkultursenter holdt åpent i kjernesesongen. I tillegg hadde museet søndagsåpent på Østhassel redningsstasjon, hvor Sælør og Lista kystlag har hatt ansvaret, mens Lista Museums venneforening hadde ansvaret for krigsutstillingen på Nordberg Fort. Møllene på Hervoll og billedhugger Mathias Skeibroks fødested på Skeibrok er åpne miljøanlegg. For barna har vi i sommersesongen hatt bueskyting, replasing, båtbygging, tegning av helleristninger og stytløp.

Museet har arrangert syv *Naturlosturer*. I september arrangerte vi tradisjonen tro, nattsafari på Pennefeltet. Her ble det servert lammelår tilberedt i kokegrop, før vi undersøkte helleristningene med fakler og lommelykt. I år fikk også barna være med på kalkering (registrering) av helleristninger.

Publikasjoner

Museet har i samarbeid med museets venner utgitt årbok. Årboka hadde et opplag på 600 eksemplarer. Årboka inneholder flere artikler med lokalhistorisk innhold. Avdelingsleder er redaktør. Avdelingsleder har også skrevet artikkelen Troll-bilens far og Lista Plast i VAMs årbok, *Plastic*.

Frivillig arbeid/venneforening

Lista Museums Venneforening har fortsatt sitt gode arbeid i år. Venneforeningens hjelp i forbindelse med de mange arrangementene våre har vært av avgjørende betydning. Entusiastene på Listeskøyta kystkultursenter er fortsatt ivrige og legger ned mye tid og krefter.

Lokale samarbeidsprosjekter

Næringsavdelingen i Vest-Agder fylkeskommune bevilget i 2011 inntil 195 000 kroner for at museet i samarbeid med Lister forsvarshistoriske forening skal utvikle et publikumstilbud knyttet til andre verdenskrig.

I tillegg samarbeider museet med lokale reiselivsaktører om utvikling av nye reiselivsprodukter. Museet er deltaker i Farsund kommunes Reiselivsforum, samt i styringsgruppa for *Uvalgt kulturlandskap Vest-Lista*.

// VEST-AGDER-MUSEET FLEKKEFIORD

Avdelingsleder: Arild Johannessen

Vest-Agder-museet Flekkefjord består av et skipper- og kjøpmannshjem med gjenstander fra 17-, 18- og 1900-tallet og de nyere Sjøbuene med utstillingssaler, kontorer og magasiner. Museet har også fiskeskøyta Solstrand fra 1936. I Sjøbuene er det en fast utstilling som viser både kunsten til Lars Kristian Gulbrandsen og forteller om kunstneren. I tillegg vises det flere temporære utstillinger.

Besøkstall

VAM Flekkefjord	2008	2009	2010	2011
Skole/barnehage	4 993	4 319	4 532	4 414
Totalt	7 906	7 844	8 902	7 616

Besøktallet for 2011 er godt. Aktivitetsnivået har i skolesesongen vært på nivå med tidligere, det vil si fulltregnet. Siden ansettelse av museumspedagog i 1998, har museet lagt spesiell vekt på formidling overfor barn og unge. Lavere besøkstall i 2011 enn i 2010 kan forklares med at Flekkefjord i 2010 var vertskap for den store museumsdagen. Noe lavere besøkstall i sommersesongen registreres også.

Samlingsforvaltning

Vest-Agder-museet Flekkefjord har om lag 7500 gjenstander. Ingen er digitalt registrert.

Registreringen er foretatt på NKKM - kort og tilvekstskjema. Museet rår over en fotosamling på nær 30 000 enheter. Om lag 3500 er registrert i Win-Regimus. 4000 enheter er skannet.

Magasinforholdene er ikke tilfredsstillende. Museet disponerer et magasin i Sjøbuene og et trekkfullt loft i Hovedbygningen. I tillegg leier museet et kaldlager på Gyland. Mabergåsen på Lista gir avdelingen i Flekkefjord sårt tiltrengt magasinplass. Store deler av tekstilsamlingen er allerede på plass. Museet vil bruke en del ressurser på å få samlingen tilfredsstillende oppbevart og registrert. Det er innredet et arbeidsrom i museets underetasje som skal tjene som arbeidssted for registrering og konservering med sikte på overflytting til Mabergåsen. En del investeringer knyttet til dette ble gjort i 2009 og 2010, 2011 og vil fortsette i 2012. Samlingsforvaltning vil være en prioritert oppgave i tiden som kommer.

Vedlikehold

Til tross for at Solstrand forholdsvis nylig har gjennomgått en stor restaurering ved Hardanger Fartøyvernssenter, er ikke dekket tett. Det har ført til en del råte og soppdannelser. Dekket må drives på nytt, og Solstrand ble i 2011 kjørt til Risør Trebåtbyggeri. Får museet tildelt de midler det er søkt om, vil arbeidet bli ferdig i løpet av våren 2012. Dersom museet ikke får disse midlene, må arbeidet gjøres i to omganger. Alternativet er å gjøre Solstrand ferdig for så å legge skøyta i opplag i ett år.

Krambu

I 2010 ble krambuprosjektet startet med oppføring av kjeller/fundament. Oppstart med reising av selve bygningen startet høsten 2011. Planen er å få alt på plass til sesongstart 2013.

Formidling og utadrettet virksomhet

Hovedtyngden av museets virksomhet i 2011 har vært knyttet til formidlingsarbeid. Avdelingen i Flekkefjord har sesongåpent i perioden 15. juni til 31. august. I denne perioden byr museet på sine to faste utstillinger samt sommerutstillingen. I juli har vi i tillegg hatt en ukentlig aktivitetsdag for barn.

Arbeidet rettet mot skolene er i tråd med museets målsettinger. Satsingen er ressurskrevende, og har nådd et maksimum av hva som er mulig med de ressurser museet rår over. Som følge av variert utstillingsaktivitet gjennom hele året, var det stor etterspørsel fra skolene. Det blir utarbeidet pedagogiske opplegg til alle utstillingene og det sendes ut oversikt/program hvert halvår til alle skolene.

Utstillinger

Faste utstillinger: Hovedbygningen og Lars Kristian Gulbrandsen i Sjøbuene

Temporære utstillinger:

- *Dag ut og dag inn*: Utstilling i samarbeid med SKMU
- Flekkefjord Kunstforening: Ingunn Fyllingen
- Lister Videregående skole avdeling Flekkefjord, formgivningsfag: Årsutstilling
- *Distance - Kina – Norge*: Kunstutstilling
- Flekkefjord Kunstforening: Ove Kvavik
- Engler: Juleutstilling
- Foto T. Lid: Fotoutstilling under Laksefestivalen

Skole- og barnehagetjeneste

Aktiviteten strekker seg gjennom hele året. Det viser seg at aktivitetsdager trekker en del barn til museet.

Faste opplegg (DKS kommune)

- Tatjana Lars Kristian Gulbrandsen for skoleklasser 4. og 9. trinn
- Solstrand 5. trinn (tur med innlagte aktiviteter til Sandvikstrand ved Fedafjorden)

Faste opplegg (DKS VAF)

- *Bronsealder på Lista* (bistand i formidlingsarbeidet til VAM Lista)
- *Hva er et museum* Flekkefjord
- *Feber og fellesskap* turné i Vest-Agder
- *Kanonbra* på Grønnes, Flekkefjord

I tillegg samarbeider vi med SKMU om en utstilling i året, som er et tilbud innenfor DKS.

Sesongtilbud

Det har vært arrangert vinterferieaktiviteter, høstferieaktiviteter og sommeraktiviteter hver onsdag i juli.

Sjøbuene brukes også som arena for konserter, møter og konferanser. I 2011 ble det arrangert 10 konserter i Sjøbuene.

Frivillig arbeid og samarbeid

Vest-Agder-museet Flekkefjord har ikke egen venneforening, men har et utstrakt samarbeid med ulike aktører innen kulturvernet. Viktige samarbeidspartnere i lokalmiljøet er Musikkens Venner, Flekkefjord Husflidlag, Flekkefjord Kunstforening, Flekkefjord Historielag, Flekkefjord Hagelag og Flekkefjord Videregående skole. Vi har også et utstrakt samarbeid med Flekkefjord kommunes kulturavdeling ved avvikling av ulike aktiviteter knyttet til skoleferier. Kulturskolen benytter museets lokaler til konserter.

Også i 2011 hadde museet et samarbeid med Gullsmed Peersen om utstilling av journalist T. Lids fotosamling i gullsmedens lokaler. Innenfor VAM er samarbeidet mellom avdelingene i Flekkefjord og Lista godt etablert. Det er spesielt innenfor samlingsforvaltning og formidling at samarbeidet har stor verdi. Museumsformidler har også samarbeidet med Torill Haugen ved Utsikten Kunstsenter i Kvinesdal.

Forskning

I 2011 bidro avdelingsleder med en artikkel i museets årbok med tema *Plastic* samt en liten artikkel om Krambua i *Julehilsen fra Flekkefjord*.

// ØKONOMI

Fortsatt drift

Det er forutsatt fortsatt drift ved museet, og årsregnskapet er satt opp under denne forutsetning. Regnskapet viser et netto driftsunderskudd på 40 342 kroner. Vest-Agder-museet IKS har per 31.12.2011 et samlet disposisjonsfond på 2,99 millioner kroner og 1,44 millioner kroner i bundne driftsfond.

Opphevelsen av avtalen med Stiftelsen Hestmanden i 2010, effektiv fra januar 2011, ga VAM økonomiske utfordringer knyttet til forpliktelser i forhold til ansatt personell. Utfordringene ble løst gjennom interne kutt og omdisponeringer som har bidratt til at VAM i 2011 hadde et svært begrenset økonomisk handlingsrom. Avsetning av tilstrekkelig midler til drift og forvaltning, spesielt med tanke på etterslepet på vedlikehold av bygningsmassen har vært en hovedutfordring.

Kristiansand 17.04.2012

Terje Damman, styreleder

Åse Marie Bue, nestleder

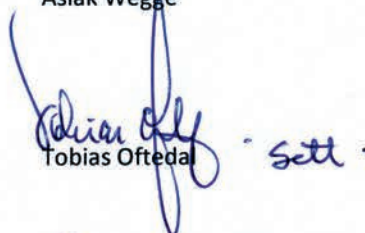

Berit Eide Johnsen sett

Aslak Wegge

Harald Sødal

Tobias Oftedal sett

Tore K. Haus sett

Thorunn Lunde

Oliver J. Torkelsen

John Olsen, direktør

Til representantskapet i Vest-Agder-museet IKS

REVISORS BERETNING FOR 2011

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Vest-Agder-museet IKS som viser et netto driftsresultat på minus kr 40.342 og et regnskapsmessig resultat på kr 0. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2011, driftsregnskap og kapitalregnskap avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leder ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir en dekkende fremstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

KRISTIANSAND REVISJONSDISTRIKT IKS

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Vest-Agder-museet IKS per 31. desember 2011, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Uttalelser om øvrige forhold

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Kristiansand 18. mai 2012

Anne Helene Grunni
registrert revisor

VEST-AGDER MUSEET IKS

Organisasjonsnr. : 989 072 048

ÅRSREGNSKAP 2011

HOVEDOVERSIKT REGNSKAP/BUDSJETT

<u>DRIFTSREGNSKAP</u>	Note	Regnskap 2011	Budsjett 2011	Regnskap 2010
Salgsinntekter		4 142 856	2 310 000	2 729 275
Leieinntekter		50 340	0	2 800
Andre driftsinntekter		192 450	800 000	10 393
Tilskudd	2	32 226 567	30 990 074	34 129 609
Mva ref.krav drift-komp.		1 295 883	1 000 000	1 775 907
SUM DRIFTSINNTEKTER		37 908 096	35 100 074	38 647 984
Driftsutgifter		9 853 251	8 291 396	9 455 510
Varekjøp		787 559	528 750	570 040
Lønn og sosiale utgifter		22 345 089	21 686 623	21 438 073
Endring premieavvik	8	-47 364	0	847 115
Forbruksvarer og tjenester		1 863 733	1 397 750	1 416 549
Vedlikehold og utvkl. driftsmidler		1 602 455	764 900	1 959 406
Inventar og utstyr		392 638	389 200	692 957
Mva betalt komp.ordningen		1 200 977	1 000 000	1 686 183
Aktiviteter/prosjekter		218 467	143 271	439 759
Tap på fordringer	4	0	0	306 492
Avskrivninger	9	85 531	430 000	31 125
SUM DRIFTSUTGIFTER		38 302 338	34 631 890	38 843 208
Brutto driftsresultat		-394 242	468 184	-195 224
Renteinntekter og utbytte		274 489	239 161	217 940
Sum eksterne finansinntekter		274 489	239 161	217 940
Renteutgifter og låneomkostninger		6 120	400 000	8 963
Avdrag på lån		0	400 000	0
Sum eksterne finansutgifter		6 120	800 000	8 963
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner		268 369	-560 839	208 977
Motpost avskrivninger		85 531	430 000	31 125
NETTO DRIFTSRESULTAT		-40 342	337 345	44 878
Brukt slik:				
Bruk av disposisjonsfond	7	169 161	0	1 031 781
Bruk av bundet driftsfond	7	969 814		877 925
Sum bruk avsetninger		1 138 975	0	1 909 706
Avsatt slik:				
Overført til kapitalregnskapet	7	94 906	0	89 724
Avsatt disposisjonsfond	7	983 155	337 345	424 929
Avsatt bundne driftsfond	7	20 572	0	1 439 931
Sum avsetninger		1 098 633	337 345	1 954 584
Regnskapsmessig mer/ mindreforbruk		0	0	0

VEST-AGDER MUSEET IKS

Organisasjonsnr. : 989 072 048

ÅRSREGNSKAP 2011

KAPITALREGNSKAP

Alle beløp i hele kroner

	Regnskap 2011	Budsjett 2011	Regnskap 2010
<u>Utgifter</u>			
Investeringer (inventar/utstyr)	3 891 154	500 000	544 024
Investeringer (bygg og anlegg)	0	6 000 000	0
Investering i EK innskudd KLP	45 285	0	39 784
Avsetning til fond	0	0	0
SUM FINANSIERINGSBEHOV	3 936 439	6 500 000	583 808
<u>Finansiering</u>			
Overført fra driftsregnskapet	94 906	0	89 724
Bruk av lån	0	6 000 000	0
Investeringstilskudd	3 796 248	0	300 000
Bruk av disposisjonsfond	45 285	500 000	194 084
SUM FINANSIERING	3 936 439	6 500 000	583 808

VEST-AGDER MUSEET IKS

HOVEDOVERSIKT BALANSEREGNSKAP

<i>Alle beløp i hele kroner</i>	Note	Regnskap 2011	Regnskap 2010
<u>EIENDELER</u>			
A. Anleggsmidler			
* EK innskudd KLP		148 143	102 858
* pensjonsmidler	8	17 823 603	15 677 752
* avskrivbare driftsmidler	9	4 629 772	824 149
<i>Sum anleggsmidler</i>		22 601 518	16 604 759
B. Omløpsmidler			
* kasse/bank	3	10 038 777	9 684 910
* kundefordringer		274 745	198 057
* forskuddsbetalte kostnader		178 960	346 982
* premieavvik	8	0	0
* andre fordringer	4	805 728	275 740
<i>Sum omløpsmidler</i>		11 298 210	10 505 689
SUM EIENDELER		33 899 728	27 110 448
<u>GJELD OG EGENKAPITAL</u>			
C. Egenkapital			
* urørlig egenkapital	1	1 000 000	1 000 000
* bundne driftsfond	7	1 442 307	2 391 549
* disposisjonsfond	7	2 992 145	2 223 436
* kapitalkonto	10	-781 400	-4 500 324
<i>Sum egenkapital</i>		4 653 052	1 114 661
D. Gjeld			
*Langsiktig gjeld			
*Pensjonsforpliktelser	8	23 382 918	21 105 083
<i>Sum langsiktig gjeld</i>		23 382 918	21 105 083
*Kortsiktig gjeld			
* leverandørgjeld		2 780 135	1 666 668
* offentlig gjeld og feriepenger		2 762 662	2 791 619
* premieavvik	8	254 052	301 416
* annen kortsiktig gjeld	5	66 909	131 001
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		5 863 758	4 890 705
<i>Sum gjeld</i>		29 246 676	25 995 788
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		33 899 728	27 110 448

Kristiansand, den 17 april 2012

John Olsen
Daglig leder

Terje Damman
Styrets leder

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET 2011

Vest-Agder museet IKS

0 - Regnskapsprinsipper

Regnskapet er ført i henhold til forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper av 1999.

Regnskapet er basert på et finansielt orientert system med hovedvekt på anskaffelse og anvendelse av midler til drift og investering og hvordan disse aktivitetene er finansiert. Resultatet vises i form av en endring i arbeidskapitalen (omløpsmidler minus kortsiktig gjeld). Regnskap og budsjett skal baseres på det såkalte anordningsprinsippet: "Alle kjente utgifter/utbetalinger i året skal tas med drifts- og investeringsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når regnskapet avsluttes."

Alle inntekter og utgifter skal budsjetteres og regnskapsføres brutto. Det skal ikke gjøres fradrag for inntekter som direkte vedrører utgiftspostene.

Kasse og bankbeholdninger er oppført med virkelige beløp. Kortsiktige fordringer er oppført til pålydende. Anleggsmidler, dvs investeringer i faste eiendommer, anlegg, inventar og utstyr føres opp i balansen som eiendeler til anskaffelseskost. Tilskudd er ikke trukket fra. For å bli vurdert som en investering, må anskaffelsen ha en økonomisk levetid på minst 3 år, samt ha en anskaffelseskost på minst kr. 100.000. Avskrivninger føres både i driftsregnskapet og balansen. I driftsregnskapet føres avskrivninger som en driftsutgift og med en motpost før netto driftsresultat. Netto driftsresultat påvirkes således ikke av avskrivningene.

Avdrag på lån utgiftsføres i driftsregnskapet. Ekstraordinære avdrag føres i Kapitalregnskapet. Kortsiktig og langsiktig gjeld er oppført til pålydende.

Eiendeler og gjeld er vurdert i samsvar med regnskapsforskriftens §8 (bokført til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi). Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Aksjer er oppført til anskaffelseskost. Nedskrivning foretas til virkelig verdi dersom dette er påkrevd.

I henhold til Regnskapsforskriften er ikke varebeholdning tatt med som en eiendel i balansen.

1 - Eiere

Vest-Agder Fylkeskommune	kr 500 000	Sirdal kommune	kr 10 000
Kristiansand kommune	kr 200 000	Kvinesdal kommune	kr 10 000
Flekkefjord kommune	kr 50 000	Lindesnes kommune	kr 10 000
Farsund kommune	kr 50 000	Hægebostad kommune	kr 10 000
Mandal kommune	kr 50 000	Audnedal kommune	kr 10 000
Vennesla kommune	kr 50 000	Lyngdal kommune	kr 10 000
		Åseral kommune	kr 10 000
		Marnardal kommune	kr 10 000
		Søgne kommune	kr 10 000
		Songdalen kommune	kr 10 000
Sum innbetalt urørlig egenkapital	<u>kr 1 000 000</u>		

2 - Tilskudd

	2011	2010
Tilskudd fra Kultur- og Kirkedepartementet	kr 13 636 000	kr 13 226 000
Tilskudd fra Vest-Agder Fylkeskommune, Odderøya	kr -	kr 1 400 000
Tilskudd fra Vest-Agder Fylkeskommune, Fotobevaring	kr -	kr 200 000
Tilskudd fra Vest-Agder Fylkeskom., Reg. konserv.senter	kr -	kr 100 000
Driftstilskudd fra Vest-Agder Fylkeskommune	kr 7 574 999	kr 8 892 000
Driftstilskudd fra kommunene	kr 5 983 587	kr 6 137 111
Tilsk. fra VAF og Lindesnes komm., Reg. museumsform.	kr 500 000	kr 275 000
Tilskudd Riksantikvaren	kr 1 705 000	kr 1 655 210
Tilskudd fra Jernbaneverket	kr 629 992	kr 550 000
Stiftelsen UNI 1)	kr -	kr 106 500
Norsk Kulturråd 1)	kr -	kr -
ABM Utvikling	kr 500 000	kr 355 000
Institusjon Fritt Ord	kr 200 000	kr 150 000
Cultiva - Utredning samordnet teknisk konserv.	kr 300 000	kr 100 000
Spareskillingsbanken	kr -	kr 90 000
Tilskudd fra andre	kr 1 196 989	kr 892 788
Totalt tilskudd	kr 32 226 567	kr 34 129 609

- 1) I tillegg kommer hhv kr 518.248 og kr 3 278 000 vedrørende brannsikring på Gimle Gård som er ført i kapitalregnskapet.

3 - Bankinnskudd

Bankinnskuddene pr 31.12 2011 utgjør kr. 10 038 777. Av dette er kr. 711 193 bundne skattetrekksmidler.

4 - Andre fordringer og tap på fordringer

	2011	2010
Reise- og lønnsforskudd	kr -	kr 6 508
Til gode fra UNI stiftelsen	kr 518 248	kr -
Til gode fra kommunene	kr -	kr -
Mva kompensasjon	kr 287 480	kr 269 232
Sum andre fordringer	kr 805 728	kr 275 740

5 - Annen kortsiktig gjeld

Annen kortsiktig gjeld pr 31.12.2011 refererer seg til mellomregning med Stiftelsen Setesdalsbanen.

6 - Arbeidskapitalen

		Regnskap endring 2011	Regnskap endring 2010
BALANSEN			
OMLØPSMIDLER			
(1) Endring betalingsmidler	kr	353 867	kr 1 712 481
(2) Endring ihendehaverobligasjoner og sertifikater	kr	-	kr -
(3) Endring kortsiktige fordringer	kr	438 653	kr (1 738 192)
(4) Endring premieavvik	kr	-	kr (545 699)
(5) Endring i aksjer og andeler	kr	-	kr -
(6) ENDRING OMLØPSMIDLER	kr	792 521	kr (571 410)
KORTSIKTIG GJELD			
(7) Endring kortsiktig gjeld	kr	973 053	kr (332 480)
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (linje 6-7)	kr	(180 533)	kr (238 930)
DRIFT OG INVESTERING			
Korreksjon - direkte (innbet. av grunnkapital)	kr	-	kr -
Endring av arbeidskapital i drift og investering	kr	(180 533)	kr (238 930)
Endring av ubrukte lånemidler	kr	-	kr -

7 - Fond

	Urørlig egenkapital	Bundet driftsfond	Disposisjonsfond	Sum alle fond
Saldo 01.01.2011	kr 1 000 000	kr 2 391 549	kr 2 223 436	kr 5 614 985
Fra bundet driftsfond	kr -	kr (969 814)	kr 969 814	kr -
Til bundet driftsfond	kr -	kr 20 572	kr (20 572)	kr -
Til kapitalregnskapet	kr -	kr -	kr (140 191)	kr (140 191)
Årets merforbruk	kr -	kr -	kr (40 342)	kr (40 342)
Saldo 31.12.2011	kr 1 000 000	kr 1 442 307	kr 2 992 145	kr 5 434 452

Disposisjonsfond

	Pr 01.01.2011	Netto driftsresultat	Overf. kapital regnskapet	Overført bundet driftsfond	Pr 31.12.2011 driftsfond
Sjølingstad	kr 240 537	kr 662 220	kr -	kr -	kr 902 756
VAM Kristiansand	kr (83 510)	kr (389 125)	kr -	kr 405 586	kr (67 048)
Setesdalsbanen	kr 342 664	kr (346 656)	kr -	kr 324 692	kr 320 700
VAM Administrasj. 1)	kr 1 033 416	kr (329 742)	kr 45 285	kr 218 964	kr 877 352
Lista 1)	kr 94 971	kr (32 487)	kr -	kr -	kr 62 484
Mandal	kr 132 230	kr (3 931)	kr -	kr -	kr 128 299
Flekkefjord	kr 531 471	kr 36 387	kr -	kr -	kr 567 859
Gimle gård	kr (68 343)	kr 362 992	kr 94 906	kr -	kr 199 743
TOTALT	kr 2 223 436	kr (40 342)	kr 140 191	kr 949 242	kr 2 992 145

Det bokførte akk. premieavviket medfører at disp. fondet til VAM adm ved utgangen av 2011 er kr 254 052 lavere enn om premieavviket ikke hadde blitt balanseført.

7 - Fond, forts.

Bundet driftsfond	Overført til		Overført fra	
	Pr 01.01.2011	bundet driftsfond	bundet driftsfond	Pr 31.12.2011
Sjølingstad	kr 950 000		kr -	kr 950 000
VAM Kristiansand	kr 426 158	kr 20 572	kr (426 158)	kr 20 572
Setesdalsbanen	kr 488 699	kr -	kr (324 692)	kr 164 007
VAM Administrasjon	kr 526 692	kr -	kr (218 964)	kr 307 728
TOTALT	kr 2 391 549	kr 20 572	kr (969 814)	kr 1 442 307

8 - Pensjonsforpliktelser

Vest-Agder museet IKS har pensjonsordning for alle sine ansatte i Kommunal Landspensjonskasse (KLP).

De kommunale forskriftene fikk i 2002 nye bestemmelser for regnskapsføring av pensjon. Disse går i korthet ut på at de løpende utgifter i driftsregnskapet tilpasses et gjennomsnittsnivå basert på beregninger av netto pensjonskostnad. Forskjellen mellom betalt premie og netto pensjonskostnad utgjør premieavviket, som igjen gir resultateffekt.

Driftsresultatet for 2011 er forbedret med kr. 301.416 inkl aga. pga premieavvik fra 2010 som er inntektsført i 2011. Det er også i 2011 foretatt en aktuarberegning av premieavviket, pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene. Dette premieavviket har svekket resultatet for 2011 med kr 254.052 inkl aga. Dette beløpet blir inntektsført i 2012.

Disposisjonsfondet for VAM adm er svekket med sistnevnte kr 254.052, mens samme avdelings netto driftsresultat for 2011 er forbedret med endringen på kr 47.384.

Pensjonsmidlene dekker foreløpig ikke de fremtidige pensjonsforpliktelser, da det er en underdekning på kr. 5.559.315 inkl arb.g.avgift. Underdekningen medfører en latent, fremtidig forpliktelse.

Årets netto pensjonsutgifter	
Beløp i kroner	KLP
Nåverdi årets pensjonsopptjening	kr 2 113 632
Renteutgifter av påløpt pensjonsforpliktelse	kr 992 425
Brutto pensjonsutgifter	kr 3 106 057
Forventet avkastning pensjonsmidler	kr -895 646
Netto pensjonsutgift	kr 2 210 411
Amortisert premieavvik fra 2010 inkl arbeidsgiveravgift	kr -264 168
Administrasjonsutgifter	kr 107 173
Netto pensjonsutgifter inkl. adm. utgifter og amortisert premieavvik	kr 2 053 416

Beregnet premieavvik	
Beløp i kroner	KLP
Innbetalt pensjonspremie (inkl adm)	kr 2 094 927
Oppbygging av adm. reserve og amortiseringspremie	kr 0
Netto pensjonsutgifter inkl. adm. utgifter ekskl amortisert premieavvik	kr 2 317 584
Premieavvik	kr -222 657
Arbeidsgiveravgift (14,1%)	kr -31 395
Premieavvik inkl arbeidsgiveravgift (14,1%)	kr -254 052

8 - Pensjonsforpliktelser, forts.

Pensjonsforpliktelse	
Beløp i kroner	KLP
Pensjonsforpliktelse 01.01	kr 20 434 396
Årets pensjonsopptjening	kr 2 113 632
Renteutgifter av påløpt pensjonsforpliktelse	kr 992 425
Utbetalte pensjoner	kr -700 802
Årets pensjonsopptjening, renter og utbetalinger	kr 2 405 255
Pensjonsforpliktelse 31.12. uten estimatavvik	kr 22 839 651
Amortisering estimatavvik - forpliktelse	-143 730
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12 - estimat	kr 22 695 921
Gjenstående amortisering - forpliktelser	kr 0
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12 - estimat full amortisering	kr 22 695 921

Pensjonsmidler	
Beløp i kroner	KLP
Pensjonsmidler 01.01	kr 15 677 752
Årets forventede avkastning	kr 895 646
Årets premieinnbetaling ekskl adm. utgifter	kr 1 987 754
Årets utbetaling av pensjon	kr -700 802
Årets avkastning, premieinnbet., pensjonsutbetalinger	kr 2 182 598
Pensjonsmidler 31.12. uten estimatavvik	kr 17 860 350
Amortisering estimatavvik - midler	kr -36 747
Brutto pensjonsmidler 31.12 - estimat	kr 17 823 603
Gjenstående amortisering - midler	kr 0
Brutto pensjonsmidler 31.12 - estimat full amortisering	kr 17 823 603

Netto pensjonsforpliktelse	
Beløp i kroner	KLP
Netto pensjonsmidler/ -forpliktelser	kr 4 872 318
Arbeidsgiveravgift, 14,1%	kr 686 997
Netto pensjonsmidler/ -forpliktelser inkl arbeidsgiveravgift	kr 5 559 315

Aktive medlemmer	41
Antall pensjonister	13
Forventet avkastning	5,50 %
Diskonteringsrente	4,50 %
Forventet lønnsvekst	2,96 %
Forventet pensjonsregulering	2,96 %
AFP-uttak	Ikke oppgitt

9 - Anleggsmidler

Innkjøp av driftsmidler med innkjøpspris over **kr. 100.000** og levetid på minst **3 år**, skal føres i kapitalregnskapet og aktiveres/ avskrives i balansen.

Selskapet følger inndelingen av anleggsmidler og avskrivningsplan ihht regnskapsforskriftens § 8.

	Utstyr		Inventar/ innredning Lista		Brannsikring Gimle Gård		SUM
Ansk. kost 01.01	kr	311 250	kr	544 024	kr	-	kr 855 274
Tilgang i året	kr	-	kr	-	kr	3 891 154	kr 3 891 154
Avgang i året	kr	-	kr	-	kr	-	kr -
Akk. kostpris 31.12	kr	311 250	kr	544 024	kr	3 891 154	kr 4 746 428
Akk avskr. 01.01	kr	31 125	kr	-	kr	-	kr 31 125
Årets avskrivninger	kr	31 125	kr	54 406	kr	-	kr 85 531
Bokført verdi 31.12	kr	249 000	kr	489 618	kr	3 891 154	kr 4 629 772
Avskrivningssats		10,00 %		10,00 %		10,00 %	

10 - Spesifisering av kapitalkonto

DEBET		KREDIT	
01.01.2011 Balanse (Underskudd i kapital)	4 500 324	01.01.2011 Balanse (Kapital)	
Debetposter i året:		Kreditposter i året	
Økning pensjonsforpliktelse	2 277 835	Investert i anleggsmidler	3 891 154
Avskrivninger	85 531	Økning pensjonsmidler	2 145 851
31.12.2011 Balanse (Kapital)		EK tilskudd pensjonsordning	45 285
		31.12.2011 Balanse (Undersk)	781 400
SUM DEBET	6 863 690	SUM KREDIT	6 863 690

VEST-AGDER MUSEET IKS

Organisasjonsnr. : 989 072 048

ÅRSREGNSKAP **2011**

HOVEDOVERSIKT REGNSKAP/BUDSJETT

Alle beløp i hele kroner

DRIFTSREGNSKAP

	SUM ALLE AVDELINGER	
	Regnskap 2011	Budsjett 2011
Salgsinntekter	4 142 856	2 310 000
Leieinntekter	50 340	0
Andre driftsinntekter	192 450	800 000
Tilskudd	32 226 567	30 990 074
Mva ref.krav drift-komp.	1 295 883	1 000 000
SUM DRIFTSINNTEKTER	37 908 096	35 100 074
Driftsutgifter	9 853 251	8 291 396
Varekjøp	787 559	528 750
Lønn og sosiale utgifter	22 297 725	21 686 623
Forbruksvarer og tjenester	1 863 733	1 397 750
Vedlikehold og utvkl. driftsmidler	1 602 455	764 900
Inventar og utstyr	392 638	389 200
Mva betalt komp.ordningen	1 200 977	1 000 000
Aktiviteter/prosjekter	218 467	143 271
Tap på fordringer	0	0
Avskrivninger	85 531	430 000
SUM DRIFTSUTGIFTER	38 302 338	34 631 890
Brutto driftsresultat	-394 242	468 184
Renteinntekter og utbytte	274 489	239 161
Sum eksterne finansinntekter	274 489	239 161
Renteutgifter og låneomkostninger	6 120	400 000
Avdrag på lån	0	400 000
Sum eksterne finansutgifter	6 120	800 000
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner	268 369	-560 839
Motpost avskrivninger	85 531	430 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	-40 342	337 345
Brukt slik:		
Bruk av disposisjonsfond	169 161	0
Bruk av bundet driftsfond	969 814	0
Sum bruk avsetninger	1 138 975	0
Avsatt slik:		
Overført til kapitalregnskapet	94 906	0
Avsatt disposisjonsfond	983 155	337 345
Avsatt bundne driftsfond	20 572	0
Sum avsetninger	1 098 633	337 345
Regnskapsmessig mer/ mindreforbruk	0	0

VEST-AGDER MUSEET IKS

Organisasjonsnr.: 989 072 048

ÅRSREGNSKAP **2011**

HOVEDOVERSIKT REGNSKAP/BUDSJETT

Alle beløp i hele kroner

DRIFTSREGNSKAP

Salgsinntekter
Leieinntekter
Andre driftsinntekter
Tilskudd
Mva ref.krav drift-komp.

SUM DRIFTSINTEKTER

Driftsutgifter
Varekjøp
Lønn og sosiale utgifter
Forbruksvarer og tjenester
Vedlikehold og utvkl. driftsmidler
Inventar og utstyr
Mva betalt komp.ordningen
Aktiviteter/prosjekter
Tap på fordringer
Avskrivninger

SUM DRIFTSUTGIFTER

Brutto driftsresultat

Renteinntekter og utbytte
Sum eksterne finansinntekter

Renteutgifter og låneomkostninger
Avdrag på lån
Sum eksterne finansutgifter

Resultat eksterne finansieringstransaksjoner
Motpost avskrivninger

NETTO DRIFTSRESULTAT

Brukt slik:

Bruk av disposisjonsfond
Bruk av bundet driftsfond
Sum bruk avsetninger

Avsatt slik:

Overført til kapitalregnskapet
Avsatt disposisjonsfond
Avsatt bundne driftsfond
Sum avsetninger

Regnskapsmessig mer/ mindreforbruk

	Avd 2 Sjølingstad	
	Regnskap 2011	Budsjett 2011
Salgsinntekter	1 354 217	900 000
Leieinntekter	20 628	0
Andre driftsinntekter	10 868	0
Tilskudd	4 686 711	4 571 057
Mva ref.krav drift-komp.	0	0
SUM DRIFTSINTEKTER	6 072 424	5 471 057
Driftsutgifter	730 187	765 936
Varekjøp	174 967	97 000
Lønn og sosiale utgifter	4 095 875	4 301 524
Forbruksvarer og tjenester	91 766	67 500
Vedlikehold og utvkl. driftsmidler	294 617	169 000
Inventar og utstyr	20 304	41 300
Mva betalt komp.ordningen	0	0
Aktiviteter/prosjekter	1 435	0
Tap på fordringer	0	0
Avskrivninger	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER	5 409 151	5 442 260
Brutto driftsresultat	663 273	28 797
Renteinntekter og utbytte	108	0
Sum eksterne finansinntekter	108	0
Renteutgifter og låneomkostninger	1 161	0
Avdrag på lån	0	0
Sum eksterne finansutgifter	1 161	0
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner	-1 053	0
Motpost avskrivninger	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT	662 220	28 797
Brukt slik:		
Bruk av disposisjonsfond	0	0
Bruk av bundet driftsfond	0	0
Sum bruk avsetninger	0	0
Avsatt slik:		
Overført til kapitalregnskapet	0	0
Avsatt disposisjonsfond	662 220	28 797
Avsatt bundne driftsfond	0	0
Sum avsetninger	662 220	28 797
Regnskapsmessig mer/ mindreforbruk	0	0

	Avd 3 VAM Kristiansand	
	Regnskap 2011	Budsjett 2011
Salgsinntekter	676 788	300 000
Leieinntekter	1 000	0
Andre driftsinntekter	0	0
Tilskudd	7 798 252	7 079 902
Mva ref.krav drift-komp.	0	0
SUM DRIFTSINTEKTER	8 476 040	7 379 902
Driftsutgifter	3 194 969	1 749 837
Varekjøp	101 429	100 000
Lønn og sosiale utgifter	5 084 372	5 115 669
Forbruksvarer og tjenester	168 645	153 500
Vedlikehold og utvkl. driftsmidler	91 185	157 000
Inventar og utstyr	136 604	21 900
Mva betalt komp.ordningen	0	0
Aktiviteter/prosjekter	85 585	0
Tap på fordringer	0	0
Avskrivninger	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER	8 862 790	7 297 906
Brutto driftsresultat	-386 750	81 996
Renteinntekter og utbytte	0	0
Sum eksterne finansinntekter	0	0
Renteutgifter og låneomkostninger	2 375	0
Avdrag på lån	0	0
Sum eksterne finansutgifter	2 375	0
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner	-2 375	0
Motpost avskrivninger	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT	-389 125	81 996
Brukt slik:		
Bruk av disposisjonsfond	0	0
Bruk av bundet driftsfond	426 158	0
Sum bruk avsetninger	426 158	0
Avsatt slik:		
Overført til kapitalregnskapet	0	0
Avsatt disposisjonsfond	16 462	81 996
Avsatt bundne driftsfond	20 572	0
Sum avsetninger	37 033	81 996
Regnskapsmessig mer/ mindreforbruk	0	0

VEST-AGDER MUSEET IKS

Organisasjonsnr.: 989 072 048

ÅRSREGNSKAP **2011**

HOVEDOVERSIKT REGNSKAP/BUDSJETT

Alle beløp i hele kroner

DRIFTSREGNSKAP

	Avd 4 Setesdalsbanen		Avd 5 VAM Admin.	
	Regnskap 2011	Budsjett 2011	Regnskap 2011	Budsjett 2011
Salgsinntekter	1 058 873	800 000	180 581	0
Leieinntekter	0	0	10 000	0
Andre driftsinntekter	180 663	0	47	0
Tilskudd	4 486 396	3 956 402	7 987 468	8 022 494
Mva ref.krav drift-komp.	0	0	1 200 977	1 000 000
SUM DRIFTSINNTEKTER	5 725 932	4 756 402	9 379 073	9 022 494
Driftsutgifter	1 725 934	1 331 161	2 425 800	2 002 881
Varekjøp	157 228	150 000	138 206	120 000
Lønn og sosiale utgifter	3 432 223	3 050 616	4 869 790	4 908 042
Forbruksvarer og tjenester	232 062	152 000	1 180 346	886 000
Vedlikehold og utvkl. driftsmidler	511 100	25 000	1 881	0
Inventar og utstyr	8 338	2 000	148 421	130 000
Mva betalt komp.ordningen	0	0	1 200 977	1 000 000
Aktiviteter/prosjekter	4 789	10 000	16 873	50 000
Tap på fordringer	0	0	0	0
Avskrivninger	31 125	150 000	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER	6 102 800	4 870 777	9 982 293	9 096 923
Brutto driftsresultat	-376 867	-114 375	-603 220	-74 429
Renteinntekter og utbytte	0	0	274 381	239 161
Sum eksterne finansinntekter	0	0	274 381	239 161
Renteutgifter og låneomkostninger	914	0	903	-1 500
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum eksterne finansutgifter	914	0	903	-1 500
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner	-914	0	273 478	240 661
Motpost avskrivninger	31 125	150 000	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT	-346 656	35 625	-329 742	166 232
Brukt slik:				
Bruk av disposisjonsfond	21 964	0	110 778	0
Bruk av bundet driftsfond	324 692	0	218 964	0
Sum bruk avsetninger	346 656	0	329 742	0
Avsatt slik:				
Overført til kapitalregnskapet	0	0	0	0
Avsatt disposisjonsfond	0	35 625	0	166 232
Avsatt bundne driftsfond	0	0	0	0
Sum avsetninger	0	35 625	0	166 232
Regnskapsmessig mer/ mindreforbruk	0	0	0	0

VEST-AGDER MUSEET IKS

Organisasjonsnr. : 989 072 048

ÅRSREGNSKAP **2011**

HOVEDOVERSIKT REGNSKAP/BUDSJETT

Alle beløp i hele kroner

DRIFTSREGNSKAP

	Avd 6 Lista		Avd 7 Mandal	
	Regnskap 2011	Budsjett 2011	Regnskap 2011	Budsjett 2011
SALGSINNTEKTER				
Salgsinntekter	787 835	150 000	38 621	40 000
Leieinntekter	18 712	0	0	0
Andre driftsinntekter	30	0	142	0
Tilskudd	1 827 288	1 702 792	1 686 924	1 686 921
Mva ref.krav drift-komp.	0	0	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER	2 633 865	1 852 792	1 725 687	1 726 921
DRIFTSUTGIFTER				
Driftsutgifter	779 474	636 225	506 172	490 100
Varekjøp	188 862	30 500	10 259	13 000
Lønn og sosiale utgifter	1 500 489	961 900	1 129 810	991 871
Forbruksvarer og tjenester	12 112	17 250	33 909	38 500
Vedlikehold og utvkl. driftsmidler	110 081	116 200	36 612	109 200
Inventar og utstyr	14 887	43 000	9 625	63 000
Mva betalt komp.ordningen	0	0	0	0
Aktiviteter/prosjekter	60 162	40 271	3 172	15 000
Tap på fordringer	0	0	0	0
Avskrivninger	54 406	280 000	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER	2 720 472	2 125 346	1 729 559	1 720 671
Brutto driftsresultat	-86 607	-272 554	-3 872	6 250
Eksterne finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	0	0	0	0
Sum eksterne finansinntekter	0	0	0	0
Eksterne finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	286	0	59	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum eksterne finansutgifter	286	0	59	0
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner	-286	0	-59	0
Motpost avskrivninger	54 406	280 000	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT	-32 487	7 446	-3 931	6 250
Brukt slik:				
Bruk av disposisjonsfond	32 487	0	3 931	0
Bruk av bundet driftsfond	0	0	0	0
Sum bruk avsetninger	32 487	0	3 931	0
Avsatt slik:				
Overført til kapitalregnskapet	0	0	0	0
Avsatt disposisjonsfond	0	7 446	0	6 250
Avsatt bundne driftsfond	0	0	0	0
Sum avsetninger	0	7 446	0	6 250
Regnskapsmessig mer/ mindreforbruk	0	0	0	0

VEST-AGDER MUSEET IKS

Organisasjonsnr. : 989 072 048

ÅRSREGNSKAP 2011

HOVEDOVERSIKT REGNSKAP/BUDSJETT

Alle beløp i hele kroner

DRIFTSREGNSKAP

Salgsinntekter
Leieinntekter
Andre driftsinntekter
Tilskudd
Mva ref.krav drift-komp.

SUM DRIFTSINNTEKTER

Driftsutgifter
Varekjøp
Lønn og sosiale utgifter
Forbruksvarer og tjenester
Vedlikehold og utvkl. driftsmidler
Inventar og utstyr
Mva betalt komp.ordningen
Aktiviteter/prosjekter
Tap på fordringer
Avskrivninger

SUM DRIFTSUTGIFTER

Brutto driftsresultat

Renteinntekter og utbytte
Sum eksterne finansinntekter

Renteutgifter og låneomkostninger
Avdrag på lån
Sum eksterne finansutgifter

Resultat eksterne finansieringstransaksjoner
Motpost avskrivninger

NETTO DRIFTSRESULTAT

Brukt slik:

Bruk av disposisjonsfond
Bruk av bundet driftsfond
Sum bruk avsetninger

Avsatt slik:

Overført til kapitalregnskapet
Avsatt disposisjonsfond
Avsatt bundne driftsfond
Sum avsetninger

Regnskapsmessig mer/ mindreforbruk

	Avd 8 Flekkefjord	
	Regnskap 2011	Budsjett 2011
Salgsinntekter	42 493	90 000
Leieinntekter	0	0
Andre driftsinntekter	700	0
Tilskudd	2 498 014	2 146 805
Mva ref.krav drift-komp.	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER	2 541 208	2 236 805
Driftsutgifter	338 579	405 956
Varekjøp	16 607	18 000
Lønn og sosiale utgifter	1 474 509	1 501 071
Forbruksvarer og tjenester	59 235	64 500
Vedlikehold og utvkl. driftsmidler	550 729	144 000
Inventar og utstyr	54 316	88 000
Mva betalt komp.ordningen	0	0
Aktiviteter/prosjekter	10 709	8 000
Tap på fordringer	0	0
Avskrivninger	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER	2 504 683	2 229 527
Brutto driftsresultat	36 525	7 278
Renteinntekter og utbytte	0	0
Sum eksterne finansinntekter	0	0
Renteutgifter og låneomkostninger	137	1 500
Avdrag på lån	0	0
Sum eksterne finansutgifter	137	1 500
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner	-137	-1 500
Motpost avskrivninger	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT	36 387	5 778
Brukt slik:		
Bruk av disposisjonsfond	0	0
Bruk av bundet driftsfond	0	0
Sum bruk avsetninger	0	0
Avsatt slik:		
Overført til kapitalregnskapet	0	0
Avsatt disposisjonsfond	36 387	5 778
Avsatt bundne driftsfond	0	0
Sum avsetninger	36 387	5 778
Regnskapsmessig mer/ mindreforbruk	0	0

	Avd 9 Gimle gård	
	Regnskap 2011	Budsjett 2011
Salgsinntekter	3 448	30 000
Leieinntekter	0	0
Andre driftsinntekter	0	800 000
Tilskudd	1 255 513	1 823 701
Mva ref.krav drift-komp.	94 906	0
SUM DRIFTSINNTEKTER	1 353 867	2 653 701
Driftsutgifter	152 136	909 300
Varekjøp	0	250
Lønn og sosiale utgifter	710 657	855 930
Forbruksvarer og tjenester	85 658	18 500
Vedlikehold og utvkl. driftsmidler	6 251	44 500
Inventar og utstyr	144	0
Mva betalt komp.ordningen	0	0
Aktiviteter/prosjekter	35 742	20 000
Tap på fordringer	0	0
Avskrivninger	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER	990 589	1 848 480
Brutto driftsresultat	363 278	805 221
Renteinntekter og utbytte	0	0
Sum eksterne finansinntekter	0	0
Renteutgifter og låneomkostninger	286	400 000
Avdrag på lån	0	400 000
Sum eksterne finansutgifter	286	800 000
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner	-286	-800 000
Motpost avskrivninger	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT	362 992	5 221
Brukt slik:		
Bruk av disposisjonsfond	0	0
Bruk av bundet driftsfond	0	0
Sum bruk avsetninger	0	0
Avsatt slik:		
Overført til kapitalregnskapet	94 906	0
Avsatt disposisjonsfond	268 086	5 221
Avsatt bundne driftsfond	0	0
Sum avsetninger	362 992	5 221
Regnskapsmessig mer/ mindreforbruk	0	0

Vest-Agder-museet IKS
Oddeøya 17
4610 Kristiansand
www.vestagdermuseet.no

VESTAGDERMUSEET
årsberetning 2011